

KIES NU VOOR DE TOEKOMST

verkiezingsprogramma

Gemeenteraadsverkiezingen Utrecht 2026

Voorwoord lijsttrekkers

Hi Utrechter,

Kies nu voor de toekomst. Dat is ons motto. Iedereen in Utrecht verdient een mooie toekomst: voor onze kinderen, studenten en alle Utrechters die hier wonen, werken en hun leven opbouwen. Een stad waar iedereen zich thuis voelt en waar we verantwoordelijkheid nemen: voor elkaar, voor volgende generaties én voor Europa. Wat we hier doen, heeft impact daar, en andersom.

“We leven in tijd met uitdagingen die we niet kunnen negeren!”

Er is klimaatverandering. Fascisme rukt op. En de geopolitieke kaarten worden opnieuw geschud. En dat vraagt actie van alle Utrechters. En tegelijkertijd zien we voor onze stad vooral veel kansen. Een kans om écht naar elkaar te luisteren, duurzame woningen te bouwen en te kiezen voor een Utrecht waar iedereen zichzelf kan zijn.

Daarbij kijken we verder dan de volgende verkiezingen. We denken twintig, nee, honderd jaar vooruit. Zo blijft Utrecht leefbaar, groen en veilig. Volt werkt in heel Europa aan oplossingen, maar juist hier maken we het verschil.

“We stellen niet uit, we bouwen aan een stad die luistert en voorop durft te lopen!”

Dit programma is geschreven door Volt-leden uit heel Utrecht. Onze visie voor een duurzaam, inclusief en toekomstbestendig Utrecht bestaat uit zes speerpunten:

- **Leefbaar Utrecht:** goede woningen, ruimte om te sporten en veilige plekken voor kinderen om buiten te spelen.
- **Toegankelijk Utrecht:** zonder drempels, omdat iedereen zich vrij moet kunnen bewegen in onze stad.
- **Gezond Utrecht:** groene straten, schone lucht en schoon water uit de kraan.
- **Sociaal Utrecht:** investeren in jongeren, eenvoudige hulp voor wie rondkomen moeilijk is en kansen voor vluchtelingen via werk, taal en sport.
- **Goed bestuurd Utrecht:** samen met inwoners en bedrijven, transparant over besluitvorming en verantwoordelijk met het geld van Utrechters.
- **Veilig Utrecht:** veilige fietsstraten, veilige routes 's avonds en een weerbare stad.

Volt wil vooruitgaan, niet vooruitschuiven. Met dit programma nemen we verantwoordelijkheid: voor Utrecht, voor elkaar en voor de generaties die na ons komen.

De toekomst begint niet morgen. Die begint nu. We hebben er zin in om die met jou te gaan maken!

Charlotte Passier & Sander Denneman
Co-lijsttrekkers Volt Utrecht

Kies nu voor de toekomst

Utrecht bruist. Onze stad groeit, verandert en staat vol kansen. Maar tegelijk voelen we de druk: woningen zijn onbetaalbaar, het groen staat onder druk, onze zorg is overbelast en de ongelijkheid neemt toe. Volt Utrecht ziet die uitdagingen, maar gelooft vooral in wat we samen kunnen bereiken. Wij kiezen voor een stad die vooruit kijkt en durft te vernieuwen.

Volt staat voor een Utrecht dat duurzaam, inclusief en toekomstbestendig is. Een stad waar iedereen zich thuis voelt en waarin we onze verantwoordelijkheid nemen. Voor elkaar, voor onze kinderen én voor Europa. Want wat we hier doen, heeft impact daar en andersom.

Dromend over de zomer van 2040

Het is zomer in Utrecht. De stad bruist. Op groene pleinen en in frisse parken komen mensen samen. Overal hoor je gesprekken, gelach en plannen voor morgen. Utrecht voelt als thuis.

Veertien jaar geleden stonden we voor grote uitdagingen. Betaalbaar wonen, bereikbaarheid, bestaanszekerheid, gelijke kansen en een humaan vluchtelingenbeleid: het waren onderwerpen die om moed en daadkracht vroegen. We kozen ervoor om niet te wachten. We gingen bouwen aan een stad die iedereen meeneemt.

En kijk nu. Utrecht is beter bereikbaar dan ooit. Met goede fietsroutes en eerlijke participatie, betrouwbaar openbaar vervoer en meer ruimte voor spelende kinderen op straat. Er zijn duizenden woningen bij gekomen voor studenten, starters en ouderen. Wonen in Utrecht is nu veel toegankelijker en betaalbaarder dan jaren geleden.

Sport, cultuur en zorg zijn voor iedereen beschikbaar. In deze stad ervaren we dat iedereen meetelt, zowel in de wijk als in de samenleving. Gelijkwaardigheid is niet langer iets waar we over praten, maar iets wat we elke dag merken. Utrecht blijft een veilige haven voor mensen die hun thuis zijn verloren, voor wie bescherming zoekt, en voor iedereen die wil bijdragen aan onze gemeenschap.

We kijken verder dan onze stadsgrenzen. Samen met andere Europese steden werken we aan duurzaamheid, innovatie en digitale onafhankelijkheid. Utrecht laat zien dat vooruitgang hand in hand kan gaan met menselijkheid.

Er is nog veel te doen. De richting is helder. In Utrecht bouwen we met elkaar aan een eerlijke, groene en verbonden toekomst.

Utrecht vooruit. Samen, voor elkaar en voor Europa.

Inhoudsopgave

Kies nu voor de toekomst	4
Inhoudsopgave	5
Wonen	7
Bouwen aan de stad van de toekomst	8
Rijnenburg: bouwen aan morgen	11
Meer uit onze huizen halen	12
Klimaat	13
Groene basis op orde	15
Klaar voor het klimaat van morgen	16
Water uit de kraan, nu en in de toekomst	18
Een nieuwe kijk op energie	19
Bereikbaarheid	21
Snel en duurzaam verbonden met tram en trein	23
Snel en veilig overstappen, te fiets en te voet	24
Delen en slim laden: de auto van de toekomst	25
Parkeren in Utrecht	26
Veilig en welkom op straat	28
Economie	29
Slimme keuzes voor een innovatieve economie	31
Lokale economie als kloppend hart	32
Een bruisende stad in balans	33
Recht op een veilige sekswerkplek	34
Inclusie	35
Bestaanszekerheid: eenvoud en een eerlijke kans	36
Toegang zonder drempels	38
Een stad waar je jezelf kunt zijn	39
Waardige en menselijke opvang	41
Ontmoeten	42
Een warme uitnodiging tot contact	44
Cultuur als hart van de stad	45
Evenementen die verbinden	46
Gezondheid	47
Een gezonde en sportieve basis voor iedereen	49
Zorg en ondersteuning in de wijk	50
Mentale gezondheid	52
Toekomstbestendige jeugdzorg	54
Innovatie in de zorg	55

Onderwijs	56
Een goede start voor ieder kind	58
Solide basis voor de toekomst	59
Goed voor onze docenten, goed voor onze kinderen	60
Gelijkwaardigheid en trots voor het mbo	61
Een stad van en voor studenten	62
Bestuur	63
Samen stad maken, maar dan echt	65
Digitale Zaken serieus aanpakken	66
Een open en effectief bestuur	67
Veiligheid door verbinding en preventie	68
Eerlijk en verantwoord met geld	70
Utrecht & Europa	71
Europa in Utrecht, Utrecht in Europa	72
Groeien door te delen: Utrecht & Bologna	72
Wethouder Europese Zaken	72
Europese uitdagingen	73
Volt is de stem van de toekomst	73

Fotografie: Jos Hummelen
Redactie: Anton Stam, Beau Nederhand, Charlotte Passier, Eva Smulders,
Gijs Bannink, Sander Denneman

WONEN

Iedereen die een huis zoekt in Utrecht kent de worsteling met de oververhitte woningmarkt. Niet genoeg verdienen voor de inkomenseis, wéér afgewezen worden voor een sociale huurwoning, of overboden worden op het koophuis van je dromen. Terwijl je nú een huis nodig hebt. Omdat je een studentenkamer zoekt, wil samenwonen met je partner, of ruimte nodig hebt voor een baby.

We hebben meer huizen nodig om de woningcrisis op te lossen, en we gaan die ook bouwen. Maar niet tegen elke prijs. De afgelopen jaren is in Utrecht ingezet op groei ten koste van alles. De lat voor de leefbaarheid van nieuwe wijken werd steeds lager gelegd, en tegelijkertijd werden de financiële reserves van de stad in recordtempo opgemaakt. Voor ons is dat de verkeerde weg. Als partij voor de lange termijn geloven wij dat we een verantwoordelijkheid hebben die verder gaat dan de woningnood van vandaag. De keuzes die we nu maken, vormen de erfenis voor de generaties na ons.

Ook elders in Europa worstelen landen met een woningcrisis. Als Europese partij delen we kennis en oplossingen met elkaar, want de woonproblemen stoppen niet bij de grens. Toch ligt de oorsprong van de huidige crisis in Nederland vooral bij nationaal beleid. Door een combinatie van krapte op de woningmarkt, een belastingstelsel met hypotheekrenteaf trek en jarenlang lage rentes, zijn huizenprijzen blijven stijgen. Mensen konden meer lenen en dus meer bieden, waardoor woningen steeds duurder werden. Waar banken vroeger uitgingen van een leencapaciteit van vier tot vierenhalf keer het jaarsalaris, is dat inmiddels opgelopen tot bijna negen keer. Dat vergroot vooral de winst van banken, maar maakt starters financieel kwetsbaar en sluit nieuwe kopers uit. Tegelijkertijd verkopen kleine particuliere verhuurders massaal hun huizen, wat de druk op de huurmarkt nog verder vergroot. In Den Haag en Brussel werken Volters aan oplossingen voor deze problemen. In Utrecht richten we ons op wat we hier zelf kunnen doen.

Kiezen we voor snelle, inwisselbare wijken, of investeren we in een stad die ook over vijftig jaar nog groen, gezond en sociaal is? Voor ons is het antwoord helder. We presenteren een visie die bouwt aan de toekomst, met oog voor de kwaliteit van onze stad, de moed om een nieuwe stad te stichten en de creativiteit om de ruimte die we hebben beter te benutten.

Bouwen aan de stad van de toekomst

De stad van de toekomst begint bij de keuzes van vandaag. Daarom is ons doel niet maximale groei, maar verstandige groei. De wijken die we nu ontwerpen, staan er over 100 jaar nog steeds. Onze kinderen en kleinkinderen wonen straks ook in de huizen die we nu bouwen. Dat betekent dat we zeker bij woningbouw niet kiezen voor winst op de korte termijn. We kiezen wél voor groene wijken, met huizen waar mensen echt naar op zoek zijn, en met een school en een huisarts om de hoek. Dat is een erfenis voor de toekomst waar we trots op kunnen zijn.

- **We bouwen alleen complete wijken.** Nieuwbouw moet altijd samengaan met investeringen in de buurt. Dus geen woontoren zonder een park, een school of een huisarts om de hoek. We willen levendige 10-minuten wijken, waar je alles wat je dagelijks nodig hebt op loop- of fietsafstand vindt. Hiervoor hanteren we de 'Utrechtse Barcode' weer als echte norm: de spelregels van de gemeente voor een fijne wijk, met genoeg groen en voorzieningen. We stoppen met het negeren van deze regels.

- **Op gemeentegrond bouwen we voor de Utrechters die het 't hardst nodig hebben.** Als de gemeente eigenaar is van de grond, nemen we het voortouw. Op die plekken zorgen we voor meer sociale huurwoningen en huizen voor starters, studenten en senioren. We voeren actief grondbeleid om grond te verwerven, zodat we onze invloed op deze manier te kunnen vergroten.
- **Waar de gemeente geen grond heeft, geven we de markt meer ruimte.** Niet alle grond in Utrecht is van de gemeente. Als een ontwikkelaar met een goed plan komt, bijvoorbeeld met ruime gezinswoningen of een publiek parkje, zijn we bereid om in ruil daarvoor andere eisen te laten vallen. Die afspraken leggen we natuurlijk altijd goed vast.
- **Bij elk woningbouwproject is twee derde van de woningen betaalbaar.** We streven naar een mix van 2/3e betaalbare woningen (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) en streven dat minstens 30% van het totaal, sociale huur is; met een wijkvisie en een buurtgerichte aanpak.
- **We beschermen ons groen en onze natuur.** Bouwen in de Hoofdgroenstructuur is voor ons niet bespreekbaar.
- **We bouwen bij voorkeur in Rijnenburg, en alleen binnen de stad als de leefbaarheid voorop staat.** Om de druk op de bestaande stad te verlichten, richten we onze blik op de polder Rijnenburg. Hoe we dat precies zien, lees je verderop in dit hoofdstuk.
- **We helpen ouderen doorstromen door aantrekkelijke seniorenwoningen te bouwen.** Veel Utrechtse senioren wonen in een groot gezinshuis en willen best verhuizen, maar er is geen goed alternatief. Wij zetten vol in op de bouw van comfortabele, levensloopbestendige woningen, zoveel mogelijk in de buurt waar ze wonen. Ouderen die een groter huis achterlaten, krijgen voorrang. Zo komen er sneller woningen vrij voor de volgende generatie.
- **Studenten verdienen een kamer, geen dure studio.** We stimuleren de bouw van studentenkamers waar je samenwoont. Dat is niet alleen gezelliger en beter voor je sociale leven, het is ook nog eens goedkoper dan een zelfstandige studio.
- **We geven ruim baan aan nieuwe en experimentele woonvormen.** Initiatieven zoals wooncoöperaties, woongroepen en ouderenhofjes juichen we toe. We helpen deze groepen actief om hun droom te realiseren door bureaucratie te verminderen, eigen regie te bevorderen en actief mee te denken.

- **We kiezen voor permanente woningen, omdat iedereen een écht thuis verdient.** Tijdelijke woningen zijn een schijnoplossing: ze pakken de permanente woonbehoefte niet aan en zijn een slechte investering van onze schaarse ruimte. Ze belanden vaak op ongezonde, slecht bereikbare plekken en schuiven de wooncrisis slechts tien jaar vooruit. Daarom kiezen wij er principieel voor om al onze energie en middelen te steken in het bouwen van echte, duurzame woningen die een permanent thuis bieden.
- **Alles wat we bouwen is duurzaam en gaat minstens 100 jaar mee.** We kiezen voor duurzame en circulaire materialen. Een gebouw is geen wegwerpartikel, maar een investering in de toekomst van de stad.
- **Lopende bouwprojecten krijgen van ons groen licht.** We gaan de regels niet veranderen, terwijl de wedstrijd al bezig is. Plannen die al in een vergevorderd stadium zijn, kunnen doorgaan zonder nieuwe eisen van ons. Zo voorkomen we vertraging.
- **Betaalbare koopwoningen moeten ook betaalbaar blijven voor de volgende koper.** We steunen de bouw van sociale koopwoningen alleen als er een regeling is die ervoor zorgt dat de winst bij verkoop beperkt is. Zo profiteert niet alleen de eerste koper, maar blijft het huis ook in de toekomst betaalbaar.

Rijnenburg: bouwen aan morgen

Waar vind je in Utrecht nog de ruimte om te groeien? Voor ons is het antwoord duidelijk: in de polder Rijnenburg. Hier bouwen we niet zomaar een nieuwe wijk, maar een complete, duurzame en groene gemeenschap voor 25.000 woningen. Dit wordt de wijk waar de rest van Europa komt kijken hoe je een stad bouwt voor de volgende generatie. Dit is onze proeftuin voor de toekomst, de plek waar stadsleven en natuur perfect samenkomen. Door hier te bouwen, geven we de rest van de stad lucht en voorkomen we dat we onze bestaande wijken volproppen.

- **We wachten niet tot 2035, we beginnen nu.** De officiële planning om pas in 2035 te starten is een slap politiek compromis. Wat ons betreft is wachten geen optie. We beginnen zo snel mogelijk met de eerste 2500 woningen aan de zuidkant van de polder. Daar zetten we direct in op parkeerhubs en deelmobiliteit. Tegelijk zetten we alles op alles om eerder te beginnen met de rest van de wijk.
- **Je bent straks sneller in de binnenstad met de tram dan met de auto.** De ruggengraat van de wijk wordt een snelle, ondergrondse tram naar Utrecht Centraal. Daarnaast zorgen we voor goede busverbindingen met Leidsche Rijn en veilige fietspaden, die er al liggen voordat de eerste bewoners arriveren. We ontwerpen een autoluwe wijk, waar je parkeert in hubs aan de rand.
- **We bouwen een wijk die de natuur versterkt.** Elk huis in Rijnenburg wekt meer energie op dan het verbruikt. Maar duurzaamheid gaat verder dan zonnepanelen. We bouwen met de natuur als partner: biobased, met ruime groene zones die hittestress tegengaan, met slim waterbeheer dat ons beschermt tegen extreem weer en met volop ruimte om te ontspannen, van een rondje roeien tot een wandeling door het groen.
- **Rijnenburg wordt een wijk voor en door alle Utrechters.** We bouwen een gemengde gemeenschap waar starters, gezinnen en senioren samenleven. Een substantieel deel van de woningen wordt betaalbaar, zodat de wijk een afspiegeling is van onze diverse stad. We gaan deze wijk niet achter een bureau bedenken. Jouw inbreng als toekomstige bewoner is cruciaal om van Rijnenburg een succes te maken.

Meer uit onze huizen halen

Nieuwe wijken bouwen is belangrijk, maar het duurt ook lang. Daarom moeten we tegelijk creatief en slim omgaan met de huizen die er al zijn. We laten ons inspireren door slimme oplossingen uit heel Europa, zoals de Finse aanpak tegen dakloosheid. Door flexibeler te zijn en nieuwe ideeën te omarmen, kunnen we nu al zorgen dat meer Utrechters een fijn huis vinden.

- **We maken het makkelijker om een huis te delen met vrienden of collega's.** In deze krappe woningmarkt is het voor veel mensen een uitkomst om de huur en het huis te delen. Wij vinden het vanzelfsprekend dat je met vier volwassenen een woning moet kunnen delen. We houden daarbij wel de leefbaarheid in de gaten. Dit is mogelijk ook een goed alternatief voor senioren.
- **We creëren meer woningen door huizen te splitsen en er een extra verdieping op te bouwen.** Grote woningen kunnen soms worden opgedeeld, en op veel gebouwen past nog een extra woonlaag. Dit zijn slimme manieren om snel woningen toe te voegen zonder dat er een vierkante meter groen verloren gaat. We staan dit toe als de nieuwe woningen groot genoeg blijven en als het past in de buurt. Dit is mogelijk ook een goed alternatief voor alternatieve woonvormen voor woningbezittende senioren.
- **Een veilig thuis is het begin van de oplossing, daarom kiezen we voor 'Housing First'.** Iedereen heeft recht op een dak boven zijn hoofd. Voor mensen die dakloos zijn, is een stabiele woning vaak de noodzakelijke eerste stap om aan andere uitdagingen te kunnen werken. Daarom geven we hen prioriteit bij het toewijzen van een huis.
- **We zorgen dat de mensen die de stad draaiende houden, hier ook kunnen wonen.** Een stad kan niet zonder leraren, zorgmedewerkers, politieagenten en brandweerlieden. Om te voorkomen dat zij de stad uit worden geprijsd, reserveren we woningen voor deze essentiële beroepsgroepen.
- **We beschermen onze sociale huurwoningen.** Sociale huurwoningen zijn er om mensen met een lager inkomen een betaalbaar thuis te bieden, niet om verkocht te worden voor de winst. Daarom beperken we de verkoop van deze woningen tot een minimum.
- **We geven je vooraf inzicht in de geluidsoverlast in een straat.** Een huis kopen of huren is een grote stap. Daarom wil je weten waar je aan toe bent. We gaan de bestaande 'geluidsdrukkaart' van de gemeente uitbreiden met informatie over geluid van horeca en evenementen. Via makelaars en huizensites zorgen we dat je deze kaart makkelijk kunt vinden, zodat je een eerlijk beeld hebt van je mogelijke nieuwe buurt.
- **We beschermen het recht om zelf je huisgenoten te kiezen.** Hospiteren is een studententraditie die we waardevol vinden. Het is belangrijk dat je zelf kunt beslissen wie je in je huis laat wonen. Voor diegenen die buiten de boot dreigen te vallen, zorgen we voor een vangnet. Experimenten die dit recht inperken, steunen wij niet.

KLIMAAT

Een stad is een levend systeem. Ze heeft ademruimte nodig in de vorm van parken en bomen. Ze heeft een gezonde bloedsomloop van schoon water. En ze heeft duurzame energie nodig om te kunnen groeien en bloeien. Als dit levende systeem gezond is en goed werkt, is het voor iedereen fijner leven.

We zien en voelen elke dag dat dit systeem onder druk staat. De hittestress in de zomer, de wateroverlast na een hoosbui en de verstopping van ons elektriciteitsnet zijn geen losse problemen. Het zijn de symptomen van een stad die uit balans raakt, omdat we de grenzen van de natuur en de planeet te lang hebben genegeerd.

Onze overtuiging is dat we de uitdagingen van de 21e eeuw niet kunnen oplossen met de denkwijze van de 20e eeuw. Het vraagt om een integrale aanpak, waarin we de stad weer als één geheel gaan zien. Dat is een opgave die groter is dan Utrecht alleen, en waar we als Europese beweging ook in Den Haag en Brussel aan werken. Hier in Utrecht betekent het dat we investeren in de veerkracht van de stad zelf. Door de natuur als onze belangrijkste bondgenoot te zien en door de regie te nemen over onze eigen, schone energievoorziening.

Zo bouwen we aan een stad die tegen een stootje kan. Een stad die niet alleen welvarend is, maar ook gezond en in balans. Een levende stad, klaar voor de generaties die na ons komen.

Groene basis op orde

Natuur in de stad is enorm belangrijk. De verkoeling van een park op een hete zomerdag, het geluid van vogels in de ochtend, een wandeling langs de singel. Toch staat die natuur, net als overal in het land, onder zware druk. Voor ons is een gezonde, biodiverse natuur geen luxe, maar het fundament van een leefbare stad. Het is de basis voor onze gezondheid, voor een klimaatbestendige toekomst en voor het welzijn van de dieren met wie we de stad delen. In Utrecht maken we daarom ruimte voor de natuur als volwaardig onderdeel van ons stedelijk leven.

- **We houden ons aan de Europese Natuurherstelwet.** Dit betekent dat de hoeveelheid groen in Utrecht tot 2030 niet minder mag worden ten opzichte van 2024. We gaan zelfs nog een stapje verder en willen de hoeveelheid groen per inwoner weer terugbrengen tot het niveau van 2019.
- **Bij elke ontwikkeling, groot of klein, is de natuur het startpunt.** We stoppen met het inpassen van groen achteraf. In plaats daarvan zijn water, bodem en biodiversiteit leidend bij elk bouwplan. Dit betekent dat groene daken en gevels, waterdoorlatende tegels en nestkasten voor vogels en vleermuizen een standaard onderdeel van het ontwerp worden.
- **We maken van onze straten en pleinen groene longen voor de buurt.** We verweven de natuur met het stadse leven door straten, maar ook schoolpleinen en speelplaatsen, grootschalig te vergroenen. Zo creëren we overal in de stad plekken die niet alleen prettig zijn om te verblijven, maar die ook zorgen voor verkoeling, schone lucht en een natuurlijke afvoer van regenwater. Daarbij zorgen we ervoor dat deze plekken voor iedereen toegankelijk zijn.
- **We herstellen verbindingen in de natuur, zodat een robuust ecosysteem ontstaat.** Planten en dieren hebben ruimte nodig om zich te verplaatsen en verspreiden. Daarom leggen we ecologische verbindingzones aan tussen parken, polders en natuurgebieden. Met een slimme mix van bomen, struiken en planten die hier van nature thuishoren, versterken we de lokale biodiversiteit en bouwen we aan een veerkrachtig stedelijk ecosysteem.
- **Het welzijn van dieren is een integraal onderdeel van ons beleid.** We delen de stad met talloze dieren. Bij de inrichting van de openbare ruimte en het maken van beleid wegen we hun belangen zorgvuldig mee. Ons doel is een stad waarin mens en dier op een respectvolle en duurzame manier kunnen samenleven.
- **We maken van Utrecht een 'Nationaal Parkstad', samen met alle Utrechters.** Wij hanteren het principe 'groen, tenzij'. Maar de gemeente kan het niet alleen. We geven buurten daarom 'groene buurtrechten' en moedigen bewoners actief aan om zelf hun omgeving te vergroenen, bijvoorbeeld met geveltuinen, minibosjes of buurtmoestuinen. De gemeente ondersteunt hierbij proactief met kennis, materialen en financiële middelen.

- **We beheren ons groen op een manier die de natuur versterkt.** Dit betekent bijvoorbeeld dat we minder en op slimme momenten maaien, zodat wilde bloemen kunnen bloeien en insecten voedsel vinden. Dood hout en bladeren laten we waar mogelijk liggen, omdat ze een onmisbare schuilplaats en voedingsbron zijn voor egels, vogels en talloze andere dieren.

Klaar voor het klimaat van morgen

De afgelopen zomers hebben we het allemaal gevoeld: de hitte die in de stad blijft hangen, lange periodes van droogte en dan een extreme regenbui. Klimaatverandering is geen abstract toekomstbeeld meer, het is de realiteit waar we nu mee moeten omgaan. Wij zien deze enorme uitdaging tegelijk als een kans. Een kans om onze stad niet alleen veiliger, maar ook gezonder, groener en prettiger te maken. Dit is een opgave die we met de hele stad moeten aanpakken. Daarom werken we nauw samen met de kennis van onze universiteiten, hogescholen en mbo's, met de innovatiekracht van bedrijven en investeren we in voorlichting op scholen. Zo maken we Utrecht samen klaar voor de toekomst.

- **We vangen regenwater op in de natuur, en houden het op een natuurlijke manier vast.** Zo zorgen we dat de straat niet blank staat en dat de grond niet uitdroogt. Dit doen we door de stad op belangrijke plekken te 'ontharden'. We leggen bijvoorbeeld pleinen en speeltuinen zo aan dat ze bij zware regen tijdelijk in waterbergingen veranderen en we stimuleren het gebruik van regentonnen en ondergrondse wateropslag.
- **We brengen de schaduw terug in de straat met extra bomen en groen.** Bomen zijn de natuurlijke airconditioners van de stad. Ze bieden verkoeling en maken een buurt aangenamer. Op de heetste momenten van de dag moet 30% van de openbare ruimte in de schaduw liggen, en voor belangrijke fiets- en wandelroutes zelfs 40%. Hierbij is de 3-30-300 norm het minimum, maar zetten we in op meer waar mogelijk. De 3-3-300 norm stelt dat iedereen vanuit huis minimaal 3 bomen zou moeten kunnen zien, minimaal 30% van de wijk moet bestaan uit een bladerdek, en iedereen binnen 300 meter een park of andere groene ruimte moet kunnen bezoeken. Waar bomen niet kunnen, zorgen we voor verkoeling met bijvoorbeeld groenslingers of schaduwdoeken.
- **Groen is de standaard, steen de uitzondering.** Te veel steen houdt hitte vast en laat geen water door. Daarom hanteren we bij elke herinrichting het principe 'groen, tenzij'. We passen alleen verharding toe waar het nodig is, de rest vergroenen we met gras, bloemen, struiken of bomen. Stenige pleinen en onnodig brede stoepen maken we weer groen. En in woonwijken realiseren we, naar Antwerps voorbeeld, 'tuinstraten'. Daarmee geven we voorrang aan groen, leefbaarheid, ontmoeting en spelen.
- **We beschermen de volwassen bomen die onze stad karakter geven.** Bestaande, grote bomen zijn van onschatbare waarde voor de leefbaarheid en de biodiversiteit. Daarom scherpen we de regels voor de kap van bomen verder aan.

- **We gebruiken lichte en koele materialen in de openbare ruimte.** De kleur van de materialen in de stad heeft een groot effect op de temperatuur. Donker asfalt en donkere stenen absorberen hitte. Wij kiezen daarom bij onderhoud en herinrichting bewust voor lichtere materialen die de warmte reflecteren en zo de stad koeler houden. Wanneer mogelijk zetten we in op halfverharding.
- **Alle nieuwbouw is voorbereid op het klimaat van de toekomst.** De huizen en kantoren die we nu bouwen, staan er over honderd jaar nog. Daarom is klimaatadaptief bouwen de nieuwe standaard. Dat betekent dat gebouwen niet alleen goed moeten kunnen opwarmen, maar ook kunnen afkoelen. Groene daken en gevels worden de norm en bij het ontwerp van straten en hoogbouw houden we rekening met de wind, zodat die voor natuurlijke verkoeling kan zorgen.
- **We zorgen voor schoon en veilig zwemwater op meer plekken in de stad.** Op een hete dag is er niets fijner dan een verkoelende duik. We investeren in het verbeteren van de waterkwaliteit, zodat er meer officiële en veilige zwemplekken in de open lucht bijkomen, zoals bij de Werkspoorkathedraal en de plas bij Vechten.

Water uit de kraan, nu en in de toekomst

Schoon water komt uit de kraan. Het is zo fundamenteel dat we er nauwelijks bij stilstaan. Maar die vanzelfsprekendheid staat onder druk. Door aanhoudende droogte, een groeiende bevolking en vervuiling van onze bronnen dreigt er voor de provincie Utrecht vanaf 2030 een drinkwatertekort. Dit is een directe bedreiging voor de bouw van nieuwe woningen. Dit vraagt om meer dan een paar aanpassingen. Het vraagt om een fundamentele omslag in de manier waarop we met water omgaan. We moeten van een lineair systeem van gebruiken en weggooien naar een slimme, circulaire waterkringloop.

- **We bouwen aan een circulair watersysteem waarin we geen druppel verspillen.** Het is toch eigenlijk te gek voor woorden dat we onze wc doorspoelen met perfect drinkwater? We zetten daarom in op een systeem dat de juiste waterkwaliteit voor de juiste toepassing gebruikt. Bij nieuwbouw en grootschalige renovaties wordt het opvangen en gebruiken van regenwater de norm. Met proefprojecten, geïnspireerd op initiatieven als Water Circulair Nieuwegein, omarmen we innovaties zoals het hergebruik van douchewater en slimme toiletten.
- **We houden de bronnen van ons drinkwater schoon en veilig.** Schoon water begint bij een schone bron. Om te zorgen dat jij ook in de toekomst verzekerd bent van gezond drinkwater, investeren we in de kwaliteit van ons grond- en rivierwater. Dat betekent dat we vervuiling actiever tegengaan en strenger toezien op bedrijven die afvalstoffen lozen.
- **We gebruiken de stad als een spons om regenwater vast te houden en te zuiveren.** Stel je voor dat de stad bij een hoosbui het water niet snel afvoert naar het riool, maar juist rustig opzuigt. Door te zorgen voor meer groen en waterdoorlatende pleinen en straten, kan de bodem het water op een natuurlijke manier opnemen. Zo voorkomen we wateroverlast, zuiveren we het regenwater en bouwen we een reserve op voor droge periodes. Hier hebben we al ervaring mee in Leidsche Rijn en dit breiden we uit naar andere delen in de stad.
- **We halen energie en grondstoffen uit ons afvalwater.** Voor ons is afvalwater geen eindproduct, maar het begin van iets nieuws. Het zit vol met energie en waardevolle grondstoffen. We stimuleren daarom slimme technieken waarmee we uit rioolwater bijvoorbeeld biogas kunnen winnen. Zo wordt de waterzuivering een energiebron voor de stad.
- **Deze omslag maken we samen met bedrijven en bewoners.** Deze verandering is te groot voor de gemeente alleen. Het vraagt om een hechte samenwerking met onder andere drinkwaterbedrijf Vitens, de provincie en de waterschappen. Maar ook de bijdrage van bedrijven en bewoners is heel belangrijk. Daarom versterken we de samenwerking met bedrijven(terreinen) en helpen we inwoners met heldere voorlichting en subsidies om bijvoorbeeld een regenton te plaatsen of het gewone toilet te vervangen door een vacuümtoilet.

Een nieuwe kijk op energie

De noodzaak om over te stappen op schone energie voelen we allemaal. Maar tegelijkertijd lopen we tegen de grenzen van het oude systeem aan: het stroomnet zit vol, we zijn afhankelijk van dubieuze regimes en je energierekening wordt steeds hoger. Zonneparken en windmolens bouwen is niet de oplossing zolang we die stroom niet kwijt kunnen. Het is tijd voor een frisse, slimmere aanpak. We bouwen aan robuuste, decentrale energiesystemen die het centrale stroomnet ontlasten en beter zijn voorbereid op uitval en bedreigingen van buitenaf. Dit doen we met een netwerk van slimme, lokale energiesystemen waarbij Utrechters niet alleen energie verbruiken, maar ook zelf opwekken, mede-eigenaar zijn en meedelen in de opbrengst. Zo maken we de energietransitie eerlijk en toekomstbestendig.

- **Elke wijk krijgt een eigen slim energieplan, het liefst in handen van de bewoners zelf.** In plaats van één overbelast centraal netwerk, werken we toe naar een systeem van slimme wijkenergiesystemen. Hierin worden de lokale opwek, opslag en het verbruik van stroom én warmte slim op elkaar afgestemd. In lijn met Europese regelgeving helpen we je en je burens om dit via een 'hernieuwbare energiegemeenschap' zelf op te zetten, met juridische, technische en financiële steun. Zo landen niet alleen de lasten, maar ook de lusten in de wijk zelf. We zorgen voor professionele begeleiding voor alle wijken om te garanderen dat iedereen mee kan doen en de lusten en lasten daadwerkelijk eerlijk worden verdeeld. We garanderen dat ook huurders kunnen profiteren van de slimme energie systemen.
- **We pakken de verstopping van het stroomnet met een crisisaanpak aan.** De netcongestie is nu het grootste obstakel voor de energietransitie en de bouw van nieuwe woningen. We zetten alles op alles om de netbeheerders te helpen het net zo snel mogelijk te verzwaren; woningen en eerstelijns voorzieningen zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen krijgen voorrang. Tegelijkertijd leveren de slimme wijkenergiesystemen een belangrijke bijdrage door vraag en aanbod lokaal te balanceren, waardoor het hoofdnet wordt ontlast.
- **We wekken meer duurzame energie op met zon en wind, afgestemd op wat de wijk nodig heeft.** Natuurlijk blijven we inzetten op meer zonnepanelen en windturbines. Maar we doen dit slim. We stimuleren nieuwe zonnepanelen vooral als ze passen in een lokaal wijkenergieplan, waarin de opgewekte stroom ook lokaal gebruikt of opgeslagen kan worden. Zo voorkomen we dat we het stroomnet verder overbelasten.
- **De goedkoopste energie is de energie die je niet gebruikt: we zetten vol in op isolatie.** Voordat we investeren in complexe nieuwe energiebronnen, zorgen we dat we zo min mogelijk energie verspillen. We starten een grootschalig isolatieoffensief, met een buurtgerichte aanpak en in nauwe samenwerking met de woningcorporaties. Zo maken we je huis comfortabeler en je energierekening lager.

- **We nemen de regie over de warmtetransitie, met publieke warmtenetten.** Een warmtenet is net zo'n essentiële voorziening als een waterleiding. Wij vinden dat dit niet in handen van commerciële partijen hoort die winstmaximalisatie als hoofddoel hebben. We houden nieuwe warmtenetten daarom in publieke handen. Zo garanderen we eerlijke prijzen, transparante keuzes en krijgen jij en je burens meer zeggenschap over de overstap van gas naar duurzame warmte.
- **We bereiden Utrecht voor op een toekomst met groene waterstof.** Hoewel waterstof nu nog geen oplossing is voor het verwarmen van je huis, wordt het in de toekomst wel belangrijk voor bijvoorbeeld de industrie en zwaar transport. We haken daarom actief aan bij nationale en Europese initiatieven en creëren ruimte voor de benodigde infrastructuur en pilots. Zo zorgen we dat Utrecht klaar is voor de volgende stap in de energietransitie.
- **We werken nauwer samen met onze belangrijke partners in de regio.** Voor de transitie naar een duurzaam energiesysteem zijn we afhankelijk van partijen als Stedin. Daardoor is er veel vraag naar hetzelfde. Om de transitie efficiënter te maken zetten we in op regionale aanbestedingen en maken we met Stedin een gezamenlijke planning.

**BEREIK-
BAARHEID**

Vrijheid is dat je moeiteloos en op jouw manier door de stad beweegt. Snel op je werk komen, je kind veilig naar school brengen of 's avonds nog even de stad in. In een stad die groeit, staat die vrijheid onder druk. De straten worden voller, de lucht ongezonder en de vanzelfsprekendheid van vroeger ("even de auto pakken") werkt simpelweg niet meer.

De rol van de auto terugdringen is voor ons geen doel op zich. Het is een logische en noodzakelijke stap naar een leefbaardere stad voor iedereen. Onze aanpak is pragmatisch en eerlijk: we investeren éérst in goede alternatieven, zoals betrouwbaar openbaar vervoer en voldoende deelauto's. Zo maken we de keuze voor de fiets of de tram vanzelfsprekend en kunnen we de ruimte voor de auto stap voor stap beperken.

De ruggengraat van onze stad is een ijzersterk netwerk van openbaar vervoer. Van daaruit geven we de fiets en de voetganger de hoofdrol met veilige en logische routes. De rol van de privéauto bouwen we consequent af tot zijn essentie: voor de ritten die niet anders kunnen, voor wie van buiten de stad komt en voor wie de auto écht nodig heeft.

Zo bouwen we aan een autoluwe stad en aan een stad die rijk is aan ruimte om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Een stad die ademt, toegankelijk en gezond is. Een stad waar niet het verkeer, maar de mens de ruimte krijgt. Dat is de stad die we samen, straat voor straat, kunnen realiseren.

Snel en duurzaam verbonden met tram en trein

Utrecht groeit hard. Nieuwe wijken en meer inwoners betekent vollere treinen, bussen en straten. Als we willen dat onze stad duurzaam en voor iedereen bereikbaar blijft, kan de auto niet langer centraal staan. Wij kiezen voor een toekomst waarin een slim en snel netwerk van treinen en trams de ruggengraat vormt van ons vervoer. Zo houden we de stad leefbaar en aantrekkelijk voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

- **We breiden het tramnetwerk fors uit met de Merwedelijn naar Nieuwegein en een aftakking naar Rijnenburg.** Deze nieuwe tramlijnen verbinden de groeiende stadsdelen van de toekomst duurzaam met elkaar en met de binnenstad. Waar mogelijk wordt de tram ondergronds aangelegd om de leefbaarheid te garanderen. We onderzoeken de mogelijkheid om de tram naar Zeist door te trekken om zo de toegankelijkheid van Utrecht te vergroten. Daarmee maken we het ook aantrekkelijker om buiten Utrecht te wonen, waardoor de druk op de woningmarkt binnen Utrecht kan worden verlicht.
- **We maken van station Lunetten een volwaardig intercitystation.** Door ook intercity's naar Arnhem en Den Bosch te laten stoppen op station Lunetten, ontlasten we Utrecht Centraal en verbeteren we de bereikbaarheid van Utrecht Zuidoost aanzienlijk. Dit geeft een krachtige impuls aan de ontwikkeling van wonen, werken en recreëren in dit deel van de Utrecht.
- **Het OV wordt één samenhangend systeem.** We bouwen aan een netwerk waarin trein en tram naadloos zijn verbonden met buslijnen, snelle fietsroutes en deelmobiliteit. Zo stap je makkelijk over en ontstaat er een goed alternatief voor de auto dat klaar is voor de groei van de regio en de stad. Door beter OV wordt de noodzaak om in Utrecht te wonen verkleind, waarmee de druk op de woningmarkt binnen Utrecht kan worden verlicht.
- **We zorgen voor een breed gedragen en financieel solide mobiliteitsvisie.** De grote investeringen die nodig zijn, kunnen we alleen realiseren in nauwe samenwerking met de provincie, het Rijk, de regio, de NS en andere vervoersbedrijven. Bewoners en andere belanghebbenden worden actief betrokken bij de plannen, zodat het vervoer van de toekomst aansluit bij wat mensen nodig hebben.

Snel en veilig overstappen, te fiets en te voet

Utrecht is dé fietsstad van Nederland en daar zijn we trots op. Maar de rol van de fiets verandert. De groei van de stad en de komst van snellere e-bikes, fatbikes en bakfietsen zorgen voor nieuwe uitdagingen: drukte, onveilige situaties en een schreeuwend tekort aan stallingsruimte. Daarnaast moet er ruimte blijven voor Utrechters om elkaar te voet veilig en in het groen te ontmoeten. Daarom kiezen wij voor een duidelijke aanpak: meer ruimte voor de fietser, met oog voor de voetganger, betere en snellere verbindingen en heldere regels. Zo zorgen we dat iedereen, van jong tot oud, veilig en prettig kan blijven fietsen en wandelen.

- **We bouwen aan een netwerk van snelle, veilige en logische doorfietsroutes.** We verbeteren cruciale verbindingen waar meer ruimte voor de fiets nodig is of met het oog op verkeersveiligheid, zoals het kruispunt Koningsweg-Tamboersdijk, de Biltstraat, Adriaan van Ostadelaan en Ledig Erf. De nieuwe wijk Rijnenburg krijgt een uitstekende fietsverbinding die al klaar is voordat de eerste bewoners er komen wonen.
- **We bouwen aan een netwerk met snelle en veilige fietsstraten.** De meest logische en effectieve plekken daarvoor zijn de routes waar de fietser nu al in de meerderheid is. Door deze straten in te richten als fietsstraat, vergroten we de veiligheid en maken we het fijner om door Utrecht te fietsen. Daarbij staat fietsveiligheid en voetgangersveiligheid voorop.
- **We leggen meer fietsparkeerplekken aan.** We investeren in buurtstallingen en fietstrommels, met name in de oudere wijken waar de ruimte schaars is. Bij de stations in Lunetten, Leidsche Rijn en Vleuten komen nieuwe, bewaakte stallingen. Bij nieuwe gebiedsontwikkeling is de aanleg van stallingen standaard onderdeel van het plan. Ook zorgen we voor voldoende parkeerplekken voor afwijkende modellen, zoals bakfietsen.
- **Snelle e-bikes, cargobikes en fatbikes krijgen een plek op de rijbaan.** Om de rust en veiligheid op de fietspaden te herstellen, verplaatsen we fietsen die structureel harder gaan dan 25 km/u waar mogelijk naar de rijbaan. Zo ontstaat er meer ruimte voor gewone fietsers, kinderen en ouderen.
- **Ruimte die terug wordt gegeven door de auto, geven we aan voetgangers en fietsers.** Waar autowegen worden versmald of verwijderd, gebruiken we die ruimte om extra brede fietspaden en groene stoepen aan te leggen. Zo bouwen we aan een fietsnetwerk dat klaar is voor de toekomst, veilig is voor alle soorten fietsers en een veilige ruimte geeft voor Utrechters te voet om elkaar te ontmoeten.
- **We maken bedrijventerrein Lage Weide beter bereikbaar met de fiets.** We investeren in de fietsveiligheid op en rondom Lage Weide, onder andere door de Demkabrug aan te passen. Zo maken we het voor de duizenden mensen die daar werken aantrekkelijker om de fiets te pakken.

Delen en slim laden: de auto van de toekomst

Een eigen auto is voor veel Utrechters niet langer een vanzelfsprekendheid, er zijn immers niet genoeg grondstoffen om alle fossiele auto's te vervangen door elektrische exemplaren. Dat zou ook ten koste gaan van de elektrificering van het openbaar vervoer. Wij geloven in een toekomst met minder auto's op straat, waardoor er meer ruimte ontstaat voor groen, spelende kinderen en ontmoeting. Die toekomst bereiken we door vol in te zetten op deelmobiliteit als betrouwbaar en laagdrempelig alternatief. De auto's die we wél gebruiken, moeten schoon en slim zijn. Elektrisch rijden is essentieel voor schone lucht. En de accu's van die auto's bieden een onverwachte kans om de verstopping van ons stroomnet op te lossen.

- **We zorgen voor een dekkend netwerk met als streven drie deelauto's in elke straat.** Om deelmobiliteit een serieus alternatief te maken, breiden we het aantal vergunningen fors uit waar dat nodig is. We geven daarbij voorrang aan initiatieven die door en voor bewoners zelf worden georganiseerd.
- **We bouwen aan een regionaal deelmobiliteitsnetwerk zonder gemeentegrenzen.** Een deelauto of -fiets moet je ook makkelijk kunnen gebruiken voor een rit naar een buurgemeente. Daarom werken we nauw samen met de omliggende gemeenten aan één samenhangend en gebruiksvriendelijk systeem.
- **We stimuleren actief het gebruik van deelmobiliteit.** We onderzoeken hoe we bewoners het beste kunnen meekrijgen om voor een deelauto te kiezen in plaats van een eigen auto. Door het gebruik van deelmobiliteit continu te monitoren, zorgen we dat het aanbod steeds beter aansluit bij de vraag in de wijk.
- **We maken het makkelijker om je elektrische auto thuis op te laden, ook zonder eigen oprit.** We staan toe dat bewoners een laadkabel over de stoep leggen naar hun auto, bijvoorbeeld via speciale kabelgoottegels, zodat de stoep voor iedereen begaanbaar blijft. Zo maken we elektrisch rijden ook toegankelijk als je in een rijtjeshuis woont.
- **We zetten de auto-accu in als batterij voor de wijk en lopen hiermee Europees voorop.** We breiden de succesvolle proef in Lombok, waar elektrische auto's stroom terugleveren aan het elektriciteitsnet op piekmomenten, verder uit. Tegelijkertijd lobbyen we in Brussel voor duidelijke Europese standaarden, zodat deze Utrechtse innovatie straks in heel Europa kan worden toegepast om het stroomnet te ontlasten.

Parkeren in Utrecht

De ruimte in onze groeiende stad is schaars en waardevol. Stilstaande auto's nemen een groot deel van die ruimte in beslag, terwijl we die plekken ook kunnen gebruiken voor groen, spelende kinderen en ontmoeting. Daarom kiezen we voor een eerlijke en zorgvuldige aanpak van parkeren. We geven de ruimte terug aan de buurt, terwijl we tegelijkertijd garanderen dat de stad bereikbaar blijft voor bewoners, bedrijven en essentiële diensten die de auto echt nodig hebben.

- **We zetten in op parkeerhubs in de regio, aan de rand van de stad en aan de rand van onze wijken.** Daarbij zorgen we voor goede verbindingen met bijvoorbeeld de bus of deelfietsen, zodat mensen van buiten Utrecht onze stad goed kunnen blijven bereiken voor een bezoek aan familie of een uitje in onze mooie stad. Hiervoor werken we samen met onze partners uit de regio en de provincie.
- **In nieuwe wijken is de standaard: autoluw en parkeren in hubs aan de rand.** We ontwerpen nieuwe wijken met de mens centraal, niet de auto. Parkeren gebeurt in wijkgarages op loopafstand. De ruimte die we hiermee winnen, richten we in als park, speelplek of ontmoetingsruimte. Vanzelfsprekend blijven er altijd parkeerplekken dichtbij huis, gereserveerd voor mensen met een beperking.
- **In bestaande wijken ruilen we onnodig asfalt in voor groen en leefruimte.** Op basis van parkeerdrukmetingen verwijderen we parkeerplaatsen waar dat kan. We vervangen schuine parkeervakken door fileparkeren om de stoep breder te maken en voegen met simpele ingrepen als grote plantenbakken snel en makkelijk groen toe.
- **Eerst volwaardige alternatieven, dan pas betaald parkeren.** Betaald parkeren is pas eerlijk als je een goed alternatief voor de auto hebt. Onze regel is simpel: we voeren het pas in als de ov-frequentie hoog genoeg is, er voldoende deelmobiliteit is en er veilige fietsroutes zijn. Voor Leidsche Rijn betekent dit concreet dat de geplande invoering van tafel gaat, totdat de bereikbaarheid van de wijk beter op orde is. Eerst de alternatieven, dan pas de parkeermeter.
- **We zorgen voor voldoende en goede gehandicaptenparkeerplaatsen.** De toegankelijkheid van de stad voor iedereen is cruciaal. We zorgen niet alleen voor voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen, maar maken ook een kwaliteitsslag om te zorgen dat alle plekken voldoen aan de geldende richtlijnen en de parkeerplaatsen herkenbaar zijn.
- **We zoeken naar alternatieven voor de 'parkeerapp'.** Daarbij streven we naar een goedkoper systeem dat meer geschikt is voor het maatwerk dat Utrecht vraagt.
- **Essentiële beroepen en diensten blijven de stad goed bereiken.** We zorgen dat medewerkers van scholen en kinderopvang die van buiten de stad komen een meer dan een uur moeten reizen een parkeervergunning kunnen aanvragen.

- **We zorgen dat vakmensen je huis kunnen bereiken, ook in de binnenstad.** Een klus in de autoluwe binnenstad is bijna onmogelijk als je met zwaar gereedschap honderden meters moet lopen vanaf een parkeerplek. Daarom zorgen we dat vakmensen makkelijker en sneller een tijdelijke ontheffing krijgen om dicht bij hun klus te parkeren, bijvoorbeeld op de stoep. Uiteraard alleen als hier voldoende ruimte voor is met het oog op verkeersveiligheid en toegankelijkheid.

Veilig en welkom op straat

Iedere Utrechter moet zich welkom, veilig en vrij kunnen voelen in de openbare ruimte. Dat is voor ons de kern van bereikbaarheid. Het gaat niet alleen over van A naar B komen, maar ook over de vraag of je je prettig voelt op die route. Daarom is een inclusieve inrichting van de stad cruciaal, waarin de ervaringen van alle inwoners – vrouwen, kinderen en andere kwetsbare groepen in het bijzonder – leidend zijn. Pas als de stad voor iedereen toegankelijk en prettig is, is ze écht veilig.

- **We pakken de gevaarlijkste verkeersknelpunten in de stad direct aan.** We maken werk van de top 5 meest onveilige locaties, waaronder de Niels Bohrweg, de Vleutenseweg en de Demkaspoorbrug. In samenwerking met experts reserveren we middelen voor fysieke aanpassingen en zoeken we cofinanciering bij de provincie voor de grootste projecten.
- **Inclusief en genderbewust ontwerpen wordt de standaard voor elke straat, plein en park.** We betrekken vrouwen, lhbtqia+’ers en mensen met een beperking structureel bij de ruimtelijke planning. Dit betekent dat we standaard kiezen voor brede paden, goede en slimme verlichting en open zichtlijnen. Maatwerk voor de bereikbaarheid van woningen, werk en winkels voor mensen met een beperking is daarbij vanzelfsprekend.
- **De maximumsnelheid in de hele stad wordt 30 km/u, met voorrang voor fietsers en voetgangers.** We ondersteunen deze maatregel met fysieke aanpassingen op de weg, duidelijke borden, actieve handhaving en communicatiecampagnes om het draagvlak en het bewustzijn te vergroten.
- **We zetten de volgende stap naar gezonde lucht voor iedereen.** Gezonde lucht is een recht. We zetten de maatregelen door om te voldoen aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie, bijvoorbeeld door de zero-emissiezones voor vervuilend verkeer verder uit te breiden.
- **We pakken de verrommeling in de stad aan.** Het afval ligt vaker naast de bak dan in de bak; vaak als gevolg van de ‘statiegeldjacht’. We pakken het afvalprobleem in de stad aan door samen te werken met ondernemers en sociale partners om tot innovatieve oplossingen te komen.

ECONOMIE

De Utrechtse economie, dat zijn de mensen die haar maken. Het is de programmeur met een briljant idee in een co-working space, de winkelier die al generaties lang de buurt kent, en de barista die van een kop koffie een beleving maakt. De kracht van onze stad zit in deze unieke mix van ambitie en menselijke maat. Die kracht moeten we koesteren en versterken.

Om onze positie als topregio te behouden, moeten we naar de grote bedrijven kijken, maar juist ook naar de basis. Een bloeiende economie wordt gedragen door het MKB, onze horeca, en de creatieve starters in de wijken. Zij verdienen een betrouwbare gemeente die hen helpt groeien, in plaats van ze te belasten met onnodige regels.

Onze missie is om de lokale ondernemer te verbinden met de kansen van de toekomst. We willen dat de bakker om de hoek kan profiteren van slimme, duurzame technologie en dat de baanbrekende innovator op het Science Park geworteld blijft in de stad. Volt bouwt bruggen tussen die werelden. Wij trekken Europees talent aan en maken van Utrecht dé plek waar aan de oplossingen voor de toekomst wordt gewerkt.

Samen bouwen we aan een economie die niet alleen concurreert, maar ook zorgt. Een economie die slim is, maar nooit haar hart verliest. Een economie die net zo Utrechts is als de mensen die haar elke dag vormgeven.

Slimme keuzes voor een innovatieve economie

Wij willen onze positie als economische topregio inzetten om van Utrecht een Europese koploper te maken in innovatie die onze stad eerlijker, duurzamer en democratischer maakt. Een stad waar technologie de mens dient, en niet andersom. Dat vraagt om scherpe keuzes en gerichte investeringen in kennis en duurzame infrastructuur die bijdragen aan de brede welvaart van alle Utrechters.

- **We kiezen voor een scherp stadsprofiel: Utrecht als Europese hotspot voor rechtvaardige technologie.** We richten onze innovatiekracht op het snijvlak van digitalisering, duurzaamheid en democratie. Over 10 jaar komen wetenschappers en beleidsmakers uit heel Europa naar Utrecht voor congressen over dit onderwerp. Deze thema's sluiten aan bij Utrechts bestaande reputatie als stad met een sterke sociale universiteit, en bij Utrechtse innovaties zoals Uthiek. Om deze ambitie waar te maken, initiëren we samen met kennisinstellingen en bedrijven een Centrum voor Rechtvaardige Technologie.
- **We versterken de steun voor ondernemers die werken aan de oplossingen van morgen.** We zorgen voor voldoende plekken voor start-ups en scale-ups in de stad. Via partners als de ROM Utrecht Region blijven we innovatieve bedrijven ondersteunen die een bijdrage leveren aan de grote uitdagingen van onze tijd.
- **We meten onze economische voorspoed niet alleen in euro's, maar in brede welvaart.** De economie draait om meer dan het welzijn van mensen en de gezondheid van onze planeet. Daarom omarmen we de Nieuwe Economische Index (NEx) en bouwen we deze uit tot de centrale maatstaf van ons economisch beleid. Als trotse koploper helpen we andere gemeenten actief om deze nieuwe standaard ook te omarmen.
- **We transformeren de Utrechtse haven tot een emissievrije, logistieke hub.** We moderniseren onze haven en maken haar klaar voor de toekomst: volledig emissievrij, met een slimme koppeling tussen water, spoor en weg voor schone stadslogistiek. Zo versterken we de strategische positie van Utrecht tussen de grote havens en de rest van Europa.
- **We investeren in een veilige en duurzame bereikbaarheid van bedrijventerrein Lage Weide.** De duizenden mensen die op Lage Weide werken, moeten veilig en snel op de fiets naar hun werk kunnen. We verbeteren daarom de fietsinfrastructuur van en naar het terrein, wat niet alleen veiliger is, maar ook bijdraagt aan een gezondere en duurzamere stad.

Lokale economie als kloppend hart

De gemeente moet een partner zijn voor Utrechtse ondernemers, geen tegenstander. Wij zijn fans van de bakker op de hoek, de innovatieve startup en de zelfstandige fietsenmaker. Zij vormen het kloppend hart van onze stad en moeten kunnen vertrouwen op een gemeente die naar ze luistert, het voordeel van de twijfel geeft en haar eigen positie en inkoopkracht inzet om hen te steunen. We willen dat ondernemers weer weten: de gemeente staat aan mijn kant.

- **We worden een betrouwbare en communicatieve partner voor elke ondernemer.** Het mag niet meer gebeuren dat ondernemers, zoals de standplaatshouders of die op de Amsterdamsestraatweg, door ondoordachte keuzes van de gemeente in de problemen komen. Wij nemen onze verantwoordelijkheid serieus, wat betekent dat we luisteren voordat we handelen en de impact van ons beleid vooropstellen.
- **We maken lokale ondernemers met een maatschappelijke bijdrage zichtbaar met het 'Stadsbijdrager'-keurmerk.** We introduceren een keurmerk voor bedrijven die investeren in brede welvaart. Voor jou als consument helpt dit om bewust te kiezen voor ondernemers die goed zijn voor de stad. Voor de ondernemer is het een erkenning én een manier om zich positief te onderscheiden.
- **We bouwen aan een sterk partnerschap met de grote bedrijven in de stad.** Via een 'Utrecht Vooruit-pact' gaan we intensiever samenwerken met bedrijven die hun hoofdkantoor in Utrecht hebben. Samen maken we afspraken om te investeren in de innovatiekracht en de toekomst van onze stad.
- **We halen actief Europese kennis en middelen naar Utrecht voor onze ondernemers.** Als Europese partij zetten we ons in om de deuren naar Europa te openen voor het lokale MKB. We maken daarom actief gebruik van EU-programma's zoals de Small Business Act en InvestEU om lokale ondernemers en startups te ondersteunen.
- **We versterken het Utrechtse Ondernemersfonds als motor voor de lokale economie.** Het principe "van, voor en door ondernemers" is de kracht van het fonds. We gaan samen met het fonds kijken hoe we de maatschappelijke impact, de toegankelijkheid voor kleine ondernemers en het democratisch bestuur verder kunnen verbeteren.
- **We gebruiken de inkoopkracht van de gemeente om lokale en duurzame ondernemers te steunen.** Bij aanbestedingen is de laagste prijs niet heilig. We geven de voorkeur aan bedrijven die lokaal gevestigd zijn en die een sociale of circulaire bijdrage leveren. Als je als bedrijf bijdraagt aan de doelen van de stad, ben je voor ons de logische partner.
- **We ondersteunen ondernemersverenigingen die circulariteit en duurzaamheid promoten.** Projecten rondom duurzaamheid en circulariteit beginnen met kennis en het lef van ondernemers om gewoon te doen. Dit soort initiatieven ondersteunen we om collectief verder te komen.

Een bruisende stad in balans

Een bruisend nachtleven en een leefbare, historische binnenstad: wij geloven dat die twee perfect kunnen samengaan. Op dit moment is er flinke spanning, waarbij binnenstadbewoners overlast ervaren en clubs en kroegen veel klachten ontvangen. Wij kiezen voor een slimme oplossing die voor iedereen beter is. Door de nachtcultuur een eigen, bruisende plek te geven, beschermen we tegelijkertijd de rust en het unieke karakter van ons centrum. Zo bouwen we aan een stad die dag en nacht aantrekkelijk is voor bewoners, ondernemers én bezoekers.

- **We ontwikkelen het Werkspoorkwartier tot dé uitgaansplek van Utrecht.** Rond de Werkspoorkathedraal creëren we een bruisende en creatieve wijk die uitstekend bereikbaar is (via Station Zuilen) en waar wél ruimte is voor geluid en levendigheid tot diep in de nacht. We investeren in de wijk, zodat het een leuke en veilige plek wordt om een late avond te maken. Hier kan de Utrechtse nachtcultuur bloeien, zonder dat bewoners hun nachtrust verliezen.
- **We moderniseren de horecaregels voor meer creativiteit en duidelijkheid.** Ondernemers met een vernieuwend idee lopen nu vaak vast in een verouderd en rigide vergunningensysteem. We stappen over op een flexibel model, zoals in Rotterdam, waarbij een ondernemer een vergunning op maat samenstelt. Dit geeft creatieve plannen de ruimte en zorgt tegelijkertijd voor heldere en eerlijke regels over openingstijden, geluid en overlast.
- **De regels voor overlast, geluid en openingstijden maken we duidelijker.** Zo weten ondernemers beter waar ze aan toe zijn en bewoners weten waar ze rekening mee moeten houden.
- **We kiezen voor de culturele bezoeker, niet voor massatoerisme.** We zijn trots op onze stad en ontvangen bezoekers met open armen. Maar we willen voorkomen dat onze historische binnenstad verandert in een anoniem pretpark vol Nutella-winkels en ticketshops, zoals in Barcelona of Amsterdam. Onze marketing richt zich daarom op de culturele bezoeker, niet op luidruchtige vrijgezellenfeesten.
- **We handhaven het maximum van 60 nachten voor toeristische woningverhuur.** Vanaf 2026 dwingen nieuwe EU-regels verhuursites om hun gegevens te delen, waardoor we deze limiet beter kunnen controleren. Die kans grijpen we met beide handen aan om de leefbaarheid te beschermen en huizen beschikbaar te houden voor Utrechters.

Recht op een veilige sekswerkplek

Sekswerk is werk, en sekswerkers verdienen dezelfde rechten als andere Utrechters. En net als iedere andere werkende, verdient een sekswerker recht op een veilige, legale en gezonde werkplek. De realiteit in Utrecht is nu anders. Door een gebrek aan vergunde werkplekken en een verbod op thuiswerken, worden sekswerkers de illegaliteit in gedwongen. De afgelopen jaren zijn er dingen verbeterd, maar het gaat Volt niet snel genoeg. Zo lang sekswerkers niet legaal kunnen werken, kunnen ze ook geen hulp inschakelen als het mis gaat. Dit leidt tot serieuze problemen zoals mishandeling en misbruik. Dat moet anders. Wij kiezen voor een beleid gebaseerd op realisme, emancipatie en veiligheid.

- **We maken beleid vóór sekswerkers, mét sekswerkers.** Naar Nieuw-Zeelands voorbeeld krijgt de samenwerking met sekswerkers, ondernemers, hulpverleners en experts een formele status. Samen zijn we verantwoordelijk voor een veilige sector.
- **We zorgen voor aanzienlijk meer vergunde werkplekken in de stad.** Het huidige tekort aan legale werkplekken is de kern van het probleem. We verruimen daarom het aantal vergunningen en kijken daarbij ook naar locaties op bijvoorbeeld bedrijventerreinen. De aparte functie sekswerk in het omgevingsplan is alleen nog nodig voor raamsekswerk en tippelzones. Ons doel is dat iedere sekswerker een goede plek kan vinden om te werken.
- **We staan sekswerk vanuit huis toe, onder duidelijke voorwaarden.** Net als bij een kapper of adviseur aan huis, moet het voor een sekswerker mogelijk zijn om vanuit huis te werken. Dit normaliseert het beroep en biedt een veilige, zelfstandige optie. We stellen heldere kaders op om overlast voor burens te voorkomen en blijven in gesprek met woningcorporaties om te zorgen dat thuiswerkers niet ten onrechte hun huis worden uitgezet.
- **Hulpverlening staat voorop, handhaving richt zich op misstanden.** Onze prioriteit is de veiligheid en gezondheid van de sekswerker. De inzet van handhaving is daarom niet gericht op het controleren van sekswerkers zelf, maar op het bestrijden van mensenhandel, geweld, dwang en uitbuiting. Zorg en ondersteuning zijn altijd laagdrempelig beschikbaar.

INCLUSIE

In Utrecht kijken we naar elkaar om. Het is de basis van onze stad: dat we elkaar de hand reiken als het even tegenzit en ervoor zorgen dat niemand achterblijft. Wij geloven dat iedereen vanaf de eerste dag moet kunnen meedoen, of je hier nu geboren bent of net bent komen wonen. Dat is de basis van de sterke en verbonden stad die we willen zijn.

Meedoen vanaf het begin betekent dat we drempels wegnemen en kansen creëren. Het betekent dat je om hulp kan vragen op een eenvoudige en waardige manier, gebaseerd op vertrouwen. Dat je je vrij kunt bewegen door een stad die fysiek voor iedereen toegankelijk is. En dat je vol trots jezelf kunt zijn, op straat, op je werk en in je wijk, in de veilige wetenschap dat je geaccepteerd wordt.

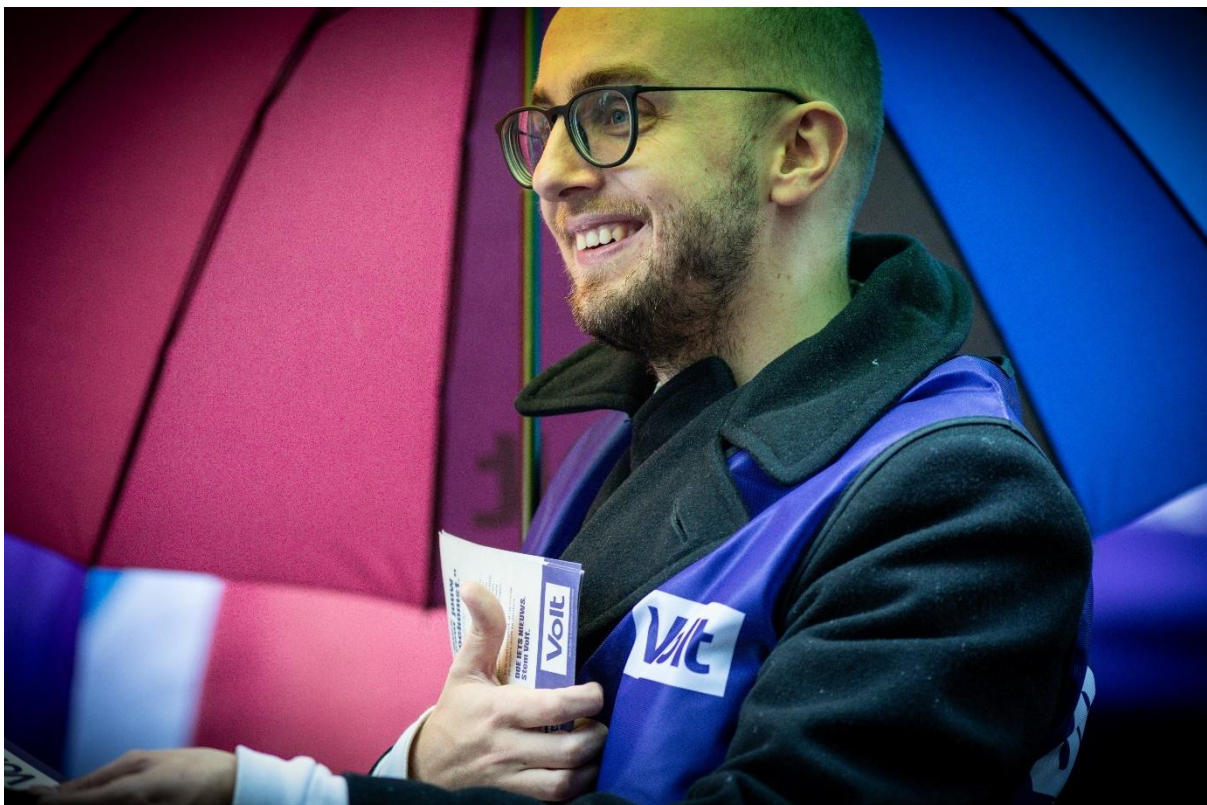
Daarom investeren we in bestaanszekerheid die mensen de regie teruggeeft over hun eigen leven. Daarom maken we van toegankelijkheid en gelijkwaardigheid de rode draad in al ons beleid. De trots die we voelen tijdens de Pride, is voor ons een dagelijkse missie. Onze stad groeit en verandert elke dag. Juist daarom is het belangrijk dat we blijven bouwen aan die onderlinge verbinding. Want pas als iedereen kan meedoen, op school, op het werk, en in de wijk, is Utrecht écht van ons allemaal.

Bestaanszekerheid: eenvoud en een eerlijke kans

Iedere Utrechter heeft recht op bestaanszekerheid. Toch leeft op dit moment 14% van onze stadsgenoten in armoede, en armoede is een dagtaak. Je bent onnodig veel tijd kwijt aan het uitzoeken en aanvragen van alle verschillende regelingen en fondsen. Dat moet en kan simpeler. Daarom willen we de hulp vanuit de gemeente radicaal vereenvoudigen. Terwijl Volt in Den Haag vecht voor een basisinkomen, hebben we hier in Utrecht met ons voorstel "Geld Voor U" al een concrete stap gezet.

- **We bundelen de gemeentelijke regelingen en maken van de U-pas de centrale voorziening.** De U-pas is bekend, eenvoudig aan te vragen en wordt al het meest gebruikt. We maken andere regelingen, zoals de individuele inkomenstoeslag en de bijzondere bijstand, daarom zo klein mogelijk. Het geld dat daarmee vrijkomt, voegen we toe aan het budget op de U-pas. Zo zorgen we dat de meeste mensen met één aanvraag klaar zijn.
- **We zetten subsidies aan armoedefondsen om in directe hulp via de U-pas.** De fondsen doen goed werk, maar zijn te veel een standaard onderdeel van de armoedehulp geworden, wat mensen afhankelijk houdt en gevangen in een complex web. Wij kiezen ervoor de subsidies stop te zetten en dat geld direct aan de mensen zelf te geven via de U-pas.
- **We geven mensen het vertrouwen en de vrijheid om hun eigen financiële keuzes te maken.** Armoede houdt je klein. Als je elke cent moet omdraaien, is het onmogelijk om te sparen voor een duurzame wasmachine of andere verstandige uitgaven. Door zo veel mogelijk financiële steun direct en zonder oordeel te geven, nemen we die constante druk weg en krijgen mensen weer de ruimte om zelf te bepalen wat ze met hun geld doen.

- **We bieden gecentraliseerde, intensieve hulp aan wie kampt met problemen die dieper liggen dan alleen geldzorgen.** Voor veel mensen is armoede een gevolg van andere problemen, zoals schulden, de fysieke of mentale gezondheid, of een moeilijke thuissituatie. Voor die groep bieden we goede, gerichte hulp om éérs die onderliggende problemen aan te pakken. Dat maakt de weg vrij om daarna ook de financiële situatie te verbeteren.
- **We zetten vol in op de doorontwikkeling van het Virtueel Inkomens Loket.** We steunen de ontwikkeling van deze digitale applicatie, waarmee je straks in één keer alle hulp waar je recht op hebt kunt aanvragen – van de gemeente, maar ook landelijke regelingen zoals de zorg- en huurtoeslag. Deze app willen we in de komende raadsperiode af hebben, en daarna actief delen met andere gemeenten. Daarnaast blijft altijd de mogelijkheid bestaan voor onze inwoners om fysiek, op een locatie in hun buurt, ondersteuning te krijgen bij het aanvragen van regelingen. We zorgen op deze manier ook dat we in gesprek blijven met inwoners en uit de eerste hand hun ervaringen met onze regelingen horen.
- **We integreren de sociale werkplaats UW zorgvuldig in de gemeentelijke organisatie.** We volgen het advies van experts om UW op te nemen in de gemeente. Deze ‘invlechting’ geeft Utrechters meer kansen, bundelt hulp op één plek, verbetert de begeleiding van statushouders en bespaart geld. We erkennen dat dit een complexe operatie is en voeren deze zorgvuldig uit, zodat de medewerkers van UW hun werk prettig kunnen blijven doen.

Toegang zonder drempels

Een stad is pas van iedereen, als iedereen overal en altijd kan meedoen. Voor veel Utrechters is dat door fysieke, digitale of sociale drempels nog niet de realiteit. Onze aanpak om dit te veranderen is tweeledig en principiële. Ten eerste maken we van 'inclusief ontwerpen' de absolute standaard voor alles wat de gemeente doet. Ten tweede verankeren we het principe 'niets over ons, zonder ons' diep in ons beleid. We luisteren niet alleen naar ervaringsdeskundigen, we maken hen mede-eigenaar van de oplossing. Hierbij omarmen we de uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap volledig.

- **Het principe 'niets over ons, zonder ons' wordt de vaste werkwijze.** Mensen met een beperking, chronische ziekte of mantelzorgers worden standaard betrokken bij het maken, uitvoeren en evalueren van beleid dat hen raakt. We zorgen dat lokale belangenorganisaties en platforms van ervaringsdeskundigen voldoende worden gefaciliteerd, zodat zij hun rol als volwaardige, kritische partner van de gemeente kunnen vervullen.
- **We maken inclusief ontwerpen de norm voor de gehele openbare ruimte.** Een toegankelijk gebouw is nutteloos als de stoep ernaartoe onbegaanbaar is. Daarom garanderen we de toegankelijkheid van de hele route, van aanleg tot onderhoud. Bij elk ontwerp staan sociale veiligheid en bruikbaarheid voor iedereen centraal.
- **We maken concrete afspraken over toegankelijkheid met ondernemers en voorzieningen.** Samen met winkeliers en de horeca maken we concrete plannen voor toegankelijke winkelgebieden. We garanderen dat alle publieke, culturele en sportvoorzieningen – van scholen tot stations – volledig toegankelijk zijn. Daarnaast zorgen we voor een toiletplan, zodat iedereen die dat nodig heeft, altijd gebruik kan maken van een toilet.
- **We zorgen voor voldoende betaalbare en toegankelijke woningen.** In het volkshuisvesting programma en in de prestatieafspraken met woningcorporaties leggen we vast dat nieuwbouw standaard moet voldoen aan de NEN 9120-norm voor toegankelijkheid. Bij de ontwikkeling betrekken we ervaringsdeskundigen volgens de 'Leidraad Toegankelijk Bouwen', met speciale aandacht voor jongeren en gezinnen.
- **Alle communicatie van de gemeente wordt begrijpelijk en toegankelijk voor iedereen.** We schrijven al onze brieven en webteksten standaard in begrijpelijke taal (B1-niveau). Utrechters die dat nodig hebben, krijgen het recht op een tolk, bijvoorbeeld een gebarentolk, bij belangrijke gesprekken met de gemeente.

Een stad waar je jezelf kunt zijn

In Utrecht mag het niet uitmaken wie je bent, waar je vandaan komt of van wie je houdt. Wij bouwen aan een stad die actief strijdt tegen elke vorm van uitsluiting: van straatintimidatie en discriminatie op de werkvloer tot de subtiele uitsluiting van mensen die hun feestdagen niet kunnen vieren. Het gevoel van de Pride is voor ons geen jaarlijks feest, maar een dagelijkse belofte: iedereen moet zich altijd en overal veilig voelen, ongeacht met wie je hand in hand over straat loopt. In samenwerking met netwerken als Utrecht Divers & Inclusief beschermen we de meest kwetsbaren en bouwen we aan een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt.

- **Er komt een permanent, jaarlijks geëvalueerd actieplan tegen discriminatie en racisme.** Een laagdrempelig gemeentelijk meldpunt zorgt ervoor dat signalen serieus worden opgepakt in de veiligheidsdriehoek. Van werkgevers met wie de gemeente samenwerkt, vragen we o.a. volledige transparantie over hun wervings- en selectiebeleid.
- **We voeren een zero-tolerancebeleid tegen seksisme en straatintimidatie.** Daarbij ligt de focus op het aanspreken van daders en omstanders, niet het slachtoffer. De aanpak wordt, naar het voorbeeld van Antwerpen, uitgebreid en er volgen gesprekken met ondernemers over hun rol in het creëren van een veilige openbare ruimte voor iedereen.
- **We strijden voor gendergelijkheid op de werkvloer en in ons eigen beleid.** We stimuleren werkgelegenheid voor iedereen om de genderkloof te dichten. Als gemeente ontwikkelen we bovendien modern en inclusief beleid voor onze eigen medewerkers, bijvoorbeeld rondom draagmoederschap en rouwverlof bij verlies in de zwangerschap.
- **De veiligheid en gelijkwaardigheid van de regenboogcommunity staan voorop.** Dit vraagt om concrete actie: we zorgen voor structurele financiering van de transkliniek, realiseren specifieke opvangplekken voor dak- en thuisloze lhbtqia+'ers en hebben extra aandacht voor de veiligheid van de queergemeenschap van kleur. Ook maken we het voor trans- en non-binaire personen makkelijker om hun geslachtsregistratie aan te passen, inclusief de optie voor een 'X'.
- **We hebben oog voor de pijnlijke kanten van onze gedeelde geschiedenis.** Een inclusieve stad erkent haar volledige verleden. Daarom zorgen we voor meer aandacht voor de geschiedenis van slavernij, de onderdrukking in Indonesië en de oorlog in voormalig Joegoslavië.
- **We maken ruimte voor ieders feestdagen en vieren wat ons bindt.** We willen dat je zelf mag kiezen wanneer je vrij neemt voor religieuze feestdagen, zoals Kerst of het Suikerfeest. Daarnaast pleiten we ervoor dat Keti Koti en Europadag nationale vrije dagen worden, omdat dat belangrijke dagen zijn voor onze gedeelde geschiedenis en identiteit. De gemeente gaat dit zelf al zo veel mogelijk op die manier doen, en pleit bij het Rijk en de VNG voor een landelijke verandering.

- **We zetten in op een brede, preventieve aanpak van radicalisering.** We helpen scholen met onderwijs over misinformatie en gebruik van social media, trainen sociale professionals in het signaleren van afzondering en verbeteren de samenwerking in de wijk. Deze aanpak wordt per wijk op maat gemaakt, gemonitord en aangepast aan de lokale behoeftes.

Waardige en menselijke opvang

Een humaan bestaan is een recht voor iedereen in onze stad, ongeacht je verblijfsstatus. Voor de mensen die hier komen op zoek naar veiligheid of een beter leven, bouwen we aan een systeem dat uitgaat van waardigheid, niet van wantrouwen. We bieden veilige opvang en een duidelijk toekomstperspectief, of dat nu hier in Utrecht is, of via een waardige terugkeer. Door te investeren in begeleiding, werk, scholing en snelle procedures, voorkomen we dat mensen op straat belanden en geven we hen de kans om weer regie te nemen over hun eigen leven.

- **We bieden ongedocumenteerden opvang en begeleiding naar een toekomstperspectief.** Via de Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVV) zorgen we dat niemand op straat hoeft te leven. Dit vermindert overlast en zorgt dat mensen actief worden begeleid naar juridische hulp, zorg en dagbesteding.
- **We garanderen toegang tot basiszorg voor iedereen.** We zorgen voor betere toegang tot zorg voor ongedocumenteerden, inclusief cruciale zorg die buiten het basispakket valt, zoals anticonceptie en abortus. Ook stimuleren we de inzet van interculturele zorg voor mensen die asiel zoeken.
- **Mensen zonder verblijfsvergunning moeten veilig aangifte kunnen doen.** Iedereen moet zonder angst voor arrestatie aangifte kunnen doen van een misdrijf, of een geboorte of huwelijk kunnen registreren. Daarnaast zetten we ons in om hen kansen te bieden op stages en scholing, ook zonder BSN.
- **We lopen voorop in de aanpak van staatloosheid.** Samen met andere gemeenten blijven we het probleem van staatloosheid landelijk agenderen. In afwachting van een wettelijke procedure, erkennen wij mensen zonder nationaliteit waar mogelijk al als staatloos en vergroten we onze kennis hierover.
- **Het succesvolle Plan Einstein wordt de standaard voor alle AZC's.** De bewezen aanpak die verbinding creëert tussen bewoners van het AZC en de buurt, rollen we overal in Utrecht uit. We beschermen alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) en zetten ons in voor een snellere BSN-verstrekking, zodat asielzoekers sneller kunnen meedoen.
- **Utrecht neemt haar verantwoordelijkheid, ook als de spreidingswet wordt ingetrokken.** Wij blijven voldoen aan onze opdracht om asielzoekers op te vangen en moedigen andere gemeenten in de U16-regio aan hetzelfde te doen. We zetten in op een evenredige verdeling van opvanglocaties over de stad en zorgen voor goede hulp bij inburgering.
- **We beschermen EU-arbeidsmigranten tegen uitbuiting en dakloosheid.** Voor arbeidsmigranten die hun huisvesting verliezen, garanderen we toegang tot zorg en opvang, onder andere via de samenwerking met Stichting Barka. We versterken sociale buurtteams met ervaringsdeskundigen die de taal spreken en treden samen met de Arbeidsinspectie op tegen malafide praktijken.

ONTMOETEN

Utrecht wordt vaak liefkozend ‘het grootste dorp van Nederland’ genoemd. Dat is een enorm compliment. Het betekent dat we er, ondanks onze groei, in slagen om de menselijke maat en de onderlinge verbondenheid te bewaren. Maar dat waardevolle dorpsgevoel is geen vanzelfsprekendheid. Het is een keuze. In een stad die voller en anoniemer dreigt te worden, moeten we elke dag bewust werken aan de plekken en momenten die ons samenbrengen.

Dat begint bij de inrichting van onze straten, parken en pleinen. Wij kiezen voor een openbare ruimte die uitnodigt tot een praatje, niet alleen om je er snel doorheen te haasten. Een stad waar je je burens kent en je thuis voelt, omdat de omgeving is ontworpen voor contact. De gemeente heeft hierin een cruciale rol: niet door initiatieven afhankelijk te maken, maar door de voorwaarden te scheppen waarop ze zelf kunnen bloeien.

Die plekken vullen we met leven door te investeren in wat ons bindt: kunst, cultuur en evenementen. Cultuur is voor ons het kloppend hart van de stad; een verbindende kracht die we voor iedereen toegankelijk maken, juist ook in de wijken. En bij evenementen kiezen we voor kwaliteit boven kwantiteit: liever een buurtfestival dat mensen echt samenbrengt, dan een anoniem massa-evenement dat onze parken uitput.

Zo bouwen we, steen voor steen en ontmoeting voor ontmoeting, aan een stad die verbonden blijft. Een stad waar contact geen toeval is, maar het fundament.

Een warme uitnodiging tot contact

Echt contact met de mensen om je heen is misschien wel het belangrijkste voor je geluksgevoel. Verbinding ontstaat soms toevallig, maar we kunnen het ook een handje helpen. Het ontwerp van een straat, de sfeer in een park of de steun voor een buurthuis: het zijn allemaal keuzes die bepalen hoe makkelijk we een praatje met elkaar maken. Wij vinden dat de gemeente de verantwoordelijkheid moet nemen om actief te bouwen aan een stad waarin je je burens kent en je thuis voelt in je eigen wijk. Niet door initiatieven afhankelijk te maken, maar juist door ze te helpen op eigen benen te staan.

- **We ontwerpen straten, pleinen en parken die ontmoeting vanzelfsprekend maken.** Bij elke herinrichting en elk nieuwbouwproject is het sociale aspect voor ons leidend. Denk aan huizenblokken met een gedeelde binnentuin of plekken in de openbare ruimte die uitnodigen tot een gesprek. Zo bouwen we aan een omgeving die contact stimuleert.
- **We maken echte ontmoetingsplekken van onze pleinen.** Veel pleinen in de stad komen nog niet tot hun recht. We pakken dat aan, door bv. fietsen weg te halen die op het centrale deel van de Neude worden gestald. Zo zijn de bankjes ook echt een fijne plek om te zitten en een broodje te eten.
- **We brengen jong en oud samen door te investeren in gemengde woonvormen.** De succesvolle projecten waar studenten en ouderen samenwonen, bouwen we verder uit. Het tegengaan van eenzaamheid en het versterken van de band tussen generaties is een investering in de hele gemeenschap.
- **We bieden een vliegende start voor vrijwilligerswerk en buurtinitiatieven.** Het vinden van bestuursleden en vrijwilligers wordt steeds lastiger. Naar het voorbeeld van 'buurtcoaches' onderzoeken we hoe we opstartende initiatieven en buurthuizen tijdelijk kunnen ondersteunen om een stevige basis van actieve bewoners op te bouwen.
- **We helpen nieuwe pensionado's hun kennis en ervaring in te zetten voor de stad.** Mensen die met pensioen gaan, hebben een schat aan ervaring. We gaan hen actief en vrijblijvend informeren over de vele mogelijkheden voor vrijwilligerswerk, zodat hun talent niet verloren gaat en zij op een zinvolle manier actief kunnen blijven.
- **We maken van alle asielopvanglocaties een plek van ontmoeting.** Het succesvolle Plan Einstein, waarbij asielzoekers en buurtbewoners samen activiteiten organiseren, wordt de standaard voor heel Utrecht. Dit vergroot het draagvlak, verbetert de integratie en maakt van een AZC een levendig buurtcentrum (ABC).
- **We zorgen dat iedereen zich sneller thuis voelt in Utrecht.** We onderzoeken creatieve manieren om nieuwe Utrechters welkom te heten, met speciale aandacht voor groepen mensen die een kleiner netwerk hebben, zoals ouderen, of juist een breed en verspreid netwerk, zoals jongeren zonder kinderen.

Cultuur als hart van de stad

Volt ziet kunst en cultuur in Utrecht als een verbindende kracht die bijdraagt aan welzijn, inclusie, welbevinden en leefbaarheid, niet alleen in de binnenstad, maar ook in de wijken. Door te investeren in cultuuronderwijs, repetitieruimtes en tentoonstellingsplekken maken we cultuur toegankelijk, en stimuleren we een actieve gemeenschap. Investerings in kunst en cultuur betalen zich dubbel terug: in gezondheid, werkgelegenheid en gemeenschapszin. Makers moeten verzekerd zijn van eerlijke vergoedingen, betaalbare werkplekken. Zo dragen kunst en cultuur in de stad bij aan inclusie, innovatie en is het voor iedereen toegankelijk.

- **We garanderen voldoende en betaalbare ruimte voor culturele makers.** Een bloeiende cultuursector heeft fysieke ruimte nodig. De gemeente zorgt voor voldoende betaalbare ateliers, repetitieruimtes en tentoonstellingsplekken, en beschermt deze tegen de druk van de vastgoedmarkt.
- **Toegankelijkheid voor iedereen is een harde voorwaarde voor subsidie.** Iedereen moet kunnen meedoen. Culturele instellingen die subsidie ontvangen, moeten aantonen dat hun activiteiten fysiek, sociaal en financieel toegankelijk zijn, ook voor kwetsbare groepen.
- **We investeren in onze buurthuizen en bibliotheken als sociale en culturele ankers in de wijk.** Alle vestigingen van de bibliotheek blijven open en er komt een nieuwe vestiging in Rijnenburg. Met extra budget kunnen deze onmisbare plekken nog meer cursussen, workshops en activiteiten organiseren die mensen verbinden.
- **We geven ons cultureel erfgoed een levende toekomst.** Leegstand is zonde. We stimuleren de creatieve en duurzame herbestemming van erfgoed, zoals het Werkspoorkwartier en de forten rondom de stad, tot bruisende plekken waar kunst, onderwijs en ondernemerschap samenkomen.
- **We stimuleren samenwerking tussen de culturele sector en het Utrechtse bedrijfsleven.** We helpen culturele makers om financiering te vinden bij bedrijven, onder de strikte voorwaarde dat de artistieke vrijheid en onafhankelijkheid volledig gewaarborgd blijven.

Evenementen die verbinden

Evenementen brengen energie en verbinding in de stad. Wij kiezen daarbij voor kwaliteit boven kwantiteit. De focus ligt op duurzame, kleinschalige evenementen die echt bijdragen aan ontmoeting in de wijken. Tegelijkertijd creëren we voor de grote publiekstrekkingen een speciale, professionele plek in Rijnenburg. Zo geven we onze stadsparken terug aan de buurt, verminderen we de overlast en zorgen we voor een evenementenbeleid dat in balans is.

- **Er komt een permanent, professioneel evenemententerrein in Rijnenburg.** Hier is ruimte voor grote festivals met minimale overlast voor omwonenden en natuur. Organisatoren profiteren van vaste aansluitingen voor water, riolering, en stroom. Als bezoeker profiteer je van vaste drinkwaterpunten, een goede OV-verbinding, en voldoende parkeerplekken voor je fiets.
- **We geven in onze stadsparken meer ruimte aan de bewoners.** Door grote evenementen zoals het Bevrijdingsfestival de mogelijkheid te bieden om naar Rijnenburg te verhuizen, creëren we meer rust en ruimte in parken als Transwijk. Het totale aantal grote evenementen in de stad blijft hierbij gelijk.
- **We geven prioriteit aan kleinschalige evenementen die de buurt versterken.** De vrijgekomen ruimte in de stad gebruiken we bij voorkeur voor evenementen tot 1.500 bezoekers. Deze zijn lokaal gericht, dragen meer bij aan ontmoeting en veroorzaken minder overlast.
- **Duurzaam en circulair organiseren wordt de standaard.** Op de nieuwe locatie in Rijnenburg wordt een duurzame organisatie een voorwaarde voor het krijgen van een vergunning. De gemeente helpt organisatoren met kennis en infrastructuur om aan deze voorwaarde te voldoen.
- **We zorgen voor meer aanbod voor jongeren tussen de 14 en 17 jaar.** Deze groep valt nu vaak tussen wal en schip. We stimuleren de organisatie van kleinschalige evenementen en feesten speciaal voor tieners, zodat ook zij een plek hebben om elkaar te ontmoeten.
- **We halen de Special Olympics Nationale Spelen naar Utrecht.** Na het succes van andere grote sportevenementen, willen we nu een evenement organiseren dat inclusiviteit en verbinding centraal stelt. De Special Olympics is een prachtig evenement dat mensen met een verstandelijke beperking in de spotlights zet en bewoners, ondernemers en verenigingen in Utrecht verbindt.
- **We verlagen de vergunningskosten voor evenementen.** Het moet voor iedereen mogelijk blijven om iets te organiseren, daarom schaffen we de onredelijke stijging van de vergunningskosten af. Stadsfeesten als Pride en Sinterklaas, en kleine buurtinitiatieven, hoeven niet langer de volle mep te betalen. Voor grote commerciële evenementen hanteren we een eerlijk en kostendekkend tarief. Dat is een lager tarief dan nu: we verwachten namelijk niet meer dat zij de lagere inkomsten van kleine evenementen compenseren.

**GEZOND-
HEID**

Een goede gezondheid is de basis van een vrij en gelukkig leven. Het is de vrijheid om te kunnen meedoen, om je dromen na te jagen en om er te zijn voor de mensen van wie je houdt. De harde realiteit is dat deze basis in Utrecht niet voor iedereen gelijk is. Je postcode, je inkomen en je achtergrond bepalen nog te vaak je levensverwachting. Dat is een onrecht dat wij weigeren te accepteren.

Daarom kiezen wij voor een fundamenteel andere benadering van gezondheid. We stappen af van een systeem dat primair gericht is op het repareren van ziekte, en bouwen aan een stad die gezondheid actief bevordert. Onze visie rust op een stevig fundament van preventie en sport, waarbij een gezonde leefstijl de makkelijkste keuze wordt. Voor wie toch ondersteuning nodig heeft, zorgen we voor een sterk en menselijk vangnet van zorg in de eigen wijk.

Binnen deze aanpak geven we speciale prioriteit aan de meest kwetsbare systemen: de mentale gezondheid en de jeugdzorg. Tegelijkertijd kijken we vooruit en investeren we in innovatie, om ons zorgstelsel ook voor de toekomst slim, betaalbaar en menselijk te houden. Zo bouwen we, stap voor stap, aan een stad waarin ieders gezondheid de kans krijgt om te bloeien. Een stad die niemand uitsluit en waarin we de gezondheidskloof dichten.

Een gezonde en sportieve basis voor iedereen

Een gezond leven leiden zou in Utrecht de makkelijkste keuze moeten zijn. Dat begint niet in het ziekenhuis, maar in onze straten, parken, scholen en sportclubs. Wij geloven in een stad die je uitnodigt om te bewegen, die je stimuleert om gezond te eten en waar de basis – van schone lucht tot toegankelijke sportverenigingen – uitstekend op orde is. Preventie is voor ons geen abstract beleidsdoel, maar een concrete investering in het welzijn en geluk van alle Utrechters, die op termijn de zorgkosten verlaagt en de stad voor iedereen beter maakt.

- **We bouwen aan een leefomgeving die gezondheid vanzelfsprekend maakt.** Dat begint bij de absolute basis: we zetten de aanpak voor schone lucht door om de wereldgezondheidsorganisatie normen te halen. We breiden het rookverbod uit naar meer plekken in de openbare ruimte, met name waar veel kinderen komen. Op zoveel mogelijk scholen worden gezonde schoollunches de standaard, zodat elk kind leert wat goed eten is.
- **We maken sport toegankelijk en betaalbaar voor iedere Utrechter.** Geld mag nooit een drempel zijn om te kunnen sporten. Daarom zorgen we voor een ruim budget op de U-pas en steunen we (studenten)sportverenigingen om hun tarieven laag te houden. Voor kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen zijn er speciale regelingen.
- **We bouwen aan een inclusieve en veilige sportcultuur.** Iedereen verdient een eerlijke kans in de sport. We eisen van clubs actieve aandacht voor anti-discriminatie en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. We pleiten voor een gelijkwaardige behandeling en evenredige faciliteiten voor vrouwen- en parasport. De ambitie om de Special Olympics naar Utrecht te halen, onderstreept onze inzet voor een volledig inclusieve sportwereld.
- **We investeren in voldoende en toekomstbestendige sportvoorzieningen.** We stimuleren de aanleg van laagdrempelige beweegtoestellen in de buurt. Om aan de vraag te voldoen, investeren we zo snel mogelijk in een nieuw zwembad en verhogen we de huurtarieven van bestaande sportlocaties niet. Daarnaast maken we onze sportvelden klaar voor de toekomst, bijvoorbeeld met warmte-koudeopslag onder kunstgrasvelden om hittestress tegen te gaan.
- **Zwemles wordt weer een vast en toegankelijk onderdeel van het opgroeien in Utrecht.** Goed kunnen zwemmen is van levensbelang. We stimuleren dat zwemles weer aan scholen wordt gekoppeld als onderdeel van het bewegingsonderwijs en lobbyen in Den Haag om schoolzwemmen opnieuw te subsidiëren. We zorgen voor voldoende opgeleide instructeurs en werken samen met buurgemeenten om wachtlijsten weg te werken.
- **We gaan slimmer en efficiënter om met onze waardevolle sportlocaties.** We koesteren de diversiteit aan sporten in onze stad en behouden unieke voorzieningen zoals de schaatsbaan en de cricket- en honkbalvelden. Tegelijkertijd zorgen we dat er geen velden onnodig leegstaan, bijvoorbeeld door met voetbalclubs in gesprek te gaan over het gebruik op zondag en door sportvelden en -zalen multifunctioneel in te richten.

Zorg en ondersteuning in de wijk

Je gezondheid en zelfs je levensverwachting in Utrecht hangen nog te vaak af van je postcode, je inkomen of je achtergrond. In wijken als Overvecht en Kanaleneiland leven mensen gemiddeld korter en in slechtere gezondheid. Dat is onacceptabel. Wij kiezen voor een aanpak die verder gaat dan symptoombestrijding en die deze ongelijkheid bij de wortel aanpakt. Dat doen we door te investeren in een sterk sociaal netwerk in elke wijk, met zorg en ondersteuning die voor iedereen toegankelijk, begrijpelijk en passend is. De hulp moet naar de mensen toe komen, niet andersom.

- **We bouwen aan sterke en herkenbare buurtteams in elke wijk.** Samen met alle partners in de stad zorgen we voor een stevige formatie. Succesvolle pilots als 'Samen Welkom', waarbij je direct naar de juiste hulp wordt geleid, breiden we uit naar heel Utrecht.
- **We investeren in de sociale basis via buurthuizen en bibliotheken in de wijk.** Deze plekken krijgen structurele financiering om hun sleutelrol te kunnen vervullen. Ze gaan een actievere rol spelen in het aanbieden van laagdrempelige opvoedingshulp en het organiseren van verbindende activiteiten voor jong en oud.
- **We vergroten de rol van ervaringsdeskundigen in de zorg.** We zorgen dat de unieke kennis van ervaringsdeskundigen een vaste plek krijgt binnen de buurtteams, bijvoorbeeld via focusgroepen, en stimuleren een inclusieve en diverse werving.
- **We verbeteren de ondersteuning voor mantelzorgers en zorgprofessionals.** We investeren in goede arbeidsvoorwaarden en minder administratieve lasten voor professionals. Voor mantelzorgers zorgen we voor meer waardering en hulp, bijvoorbeeld via sociaal makelaars en het stimuleren van onderlinge ontmoetingsplekken.
- **We garanderen de toegankelijkheid van de huisarts in elke wijk.** De gemeente gaat zich actief inzetten voor de huisvesting van huisartsen en onderzoekt welke rol we richting zorgverzekeraars kunnen spelen om bestaande praktijken te ondersteunen.
- **We pakken de lage vaccinatiegraad wijkgericht aan.** De vaccinatiegraad in wijken als Overvecht en Kanaleneiland is zorgwekkend laag. Met een proactieve en laagdrempelige aanpak, in samenwerking met sleutelfiguren in de wijk, gaan we hier gericht verbetering in brengen. We zetten daarbij in op training van zorgverleners en informeren via storytelling.
- **We zetten ons in voor betere vrouwengezondheid, in Utrecht en landelijk.** We dringen in Den Haag aan op een nationale strategie voor vrouwengezondheid. Hier in Utrecht nemen we genderverschillen standaard mee in ons gezondheidsbeleid en onderzoek, en zorgen we voor aandacht voor specifieke aandoeningen zoals PMDD.

- **We garanderen de toekomst van transzorg in Utrecht met structurele financiering.** De zorg voor transgender personen is cruciale zorg. We zetten de tijdelijke financiering om in een vaste, structurele bijdrage. Dit biedt zekerheid aan zowel de zorgverleners als de mensen die deze zorg nodig hebben.
- **We verkorten de wachttijden voor Wmo-ondersteuning met een slimme, brede aanpak.** De wachttijden voor bijvoorbeeld hulp in het huishouden of een woningaanpassing zijn nu te lang. Dit lossen we niet op met één simpele maatregel, maar door drie dingen tegelijk aan te pakken: we gaan de personeelstekorten in de zorg tegen via leer-werkprojecten, we versnellen de bouw van geschikte woningen voor ouderen, en we versimpelen en versnellen het bureaucratische proces van aanvraag tot goedkeuring voor mensen met een beperking.
- **Onafhankelijke cliëntondersteuning is een recht voor iedereen met een hulpvraag.** We zorgen dat onafhankelijke cliëntondersteuning voldoende middelen heeft en dat iedereen die een Wmo-indicatie aanvraagt, proactief op dit recht wordt gewezen.
- **We zorgen dat niemand tussen wal en schip valt bij gecombineerde zorgvragen.** We vragen huisartsen, GGZ en (jeugd)buurtteams om actief toe te zien op de aansluiting tussen de verschillende zorgwetten (Wmo, WLZ, ZVW) en cliënten hierover proactief te informeren.
- **We willen transparantie over de budgetten en middelen van partners.** Volt wil zorg minder interessant maken voor investeringsmaatschappijen door te beperken op winstuitkering. We willen als gemeente transparantie van samenwerkingspartners over eigendomsstructuren en verwerken dit in tenders. We gaan via de tenders ook beter toezicht houden op de kwaliteit van zorg die we inkopen.
- **We blijven in Den Haag vechten voor structurele financiering van de zorg.** De Wmo is nu afhankelijk van tijdelijke rijksmiddelen die vanaf 2026 afnemen. Dit is onhoudbaar. We ondersteunen de gemeentelijke lobby voor meer en structureel geld vanuit het Rijk.

Mentale gezondheid

Onze mentale gezondheid staat onder druk. De stress van geldzorgen, de onzekerheid op de woningmarkt en de constante prestatiedruk eisen hun tol. Wij geloven dat het anders kan: een stad die je niet mentaal uitput, maar juist versterkt. Daarom pakken we de maatschappelijke oorzaken van mentale problemen aan. Maar laten we eerlijk zijn: mentale problemen zullen ook blijven bestaan. Daarom maken we het normaal om over je mentale gezondheid te praten, zetten we in op preventie, en bieden we professionele en toegankelijke hulp voor iedereen die dat nodig heeft.

- **We zorgen voor een slimme ketenaanpak die je van de juiste hulp voorziet.** Door initiatieven zoals samen welkom komen mensen sneller bij de hulp die bij hen past. Verder zorgen we er als stad voor dat de randvoorwaarden voor mentale stabiliteit op peil zijn. Zoals voldoende groen, mogelijkheid tot sporten voor iedereen, bestaanszekerheid en stimuleren initiatieven om het mentaal welbevinden van inwoners te bevorderen.
- **We doorbreken het stigma, zodat praten over je mentale gezondheid normaal wordt.** Schaamte en vooroordelen zorgen er nu vaak voor dat mensen te laat hulp zoeken. We zetten ons in om dit taboe te doorbreken, door online en offline communities met ervaringsdeskundigen te versterken en door gerichte campagnes te blijven voeren.
- **We ontwikkelen Utrechts beleid om zelfdoding tegen te gaan.** Op dit moment zijn er 2,5 keer meer suïcides dan verkeersdoden. We brengen in kaart wat de situatie in Utrecht is, en stellen een concreet actieplan op in samenwerking met onder andere de GGD, sleutelfiguren en huisartsen.
- **We introduceren de psycholance voor de juiste zorg bij een acute crisis.** Mensen in een psychische crisis hebben specialistische zorg nodig, geen politiecel. De psycholance, een prikkelarm voertuig met een GGZ-team, biedt passende hulp. Belangrijk is dat deze er is voor iedereen in crisis, ook voor mensen zonder bestaande diagnose.
- **We zetten vol in op laagdrempelige steun voor jongeren.** Driekwart van de psychische aandoeningen openbaart zich voor het 25e levensjaar. Daarom zorgen we, in samenwerking met scholen, jongerenwerk en buurthuizen, voor een veilige omgeving en makkelijk vindbare hulp die aansluit bij de belevingswereld van jongeren.
- **We zorgen voor passende en laagdrempelige steun voor groepen die extra kwetsbaar zijn.** We erkennen dat mentale problemen jongeren, vrouwen, LHBTIQ+'ers en nieuwkomers anders of vaker kunnen raken. Dit vraagt om maatwerk, bijvoorbeeld door de kennis bij zorgprofessionals over deze groepen en hun specifieke problemen te verbeteren.

- **Beleid over mentale gezondheid maken we samen met de stad.** We richten een vaste 'participatietafel' in waar we beleid testen, evalueren en monitoren met inwoners en ervaringsdeskundigen. Zo borgen we dat onze aanpak ook in de praktijk werkt.
- **We kijken naar succesvolle Europese voorbeelden om eenzaamheid te bestrijden.** We hoeven niet alles zelf uit te vinden. We onderzoeken actief welke bewezen succesvolle programma's uit andere landen we in Utrecht kunnen toepassen, zoals het Finse 'Circle of Friends' programma tegen eenzaamheid onder ouderen.

Toekomstbestendige jeugdzorg

Het jeugdzorgstelsel in Nederland is ziek. De budgetten staan al jaren in het rood, maar belangrijker nog: onze jongeren en hun gezinnen krijgen niet de hulp die ze verdienen. Daarom strijden we in Den Haag voor een forse verhoging van het gemeentefonds. Tegelijkertijd omarmen we hier in Utrecht de landelijke hervormingsagenda en zetten we vol in op een andere aanpak. De focus moet verschuiven van zware, dure zorg achteraf naar preventieve hulp vooraf. Hulp die niet in een anoniem kantoor plaatsvindt, maar dicht bij huis, in de vertrouwde omgeving van het gezin en de school.

- **We breiden de succesvolle aanpak van 'Oké Overvecht' uit over de hele stad.** We beginnen in Kanaleneiland en rollen het daarna verder uit. Dit laagdrempelige Ouder en Kind informatiecentrum, waar je terecht kunt met alle vragen over opgroeien en opvoeden, wordt een vast onderdeel in elke wijk.
- **We zorgen voor zichtbaar en benaderbaar jongerenwerk in elke wijk en op elke school.** Jongeren moeten makkelijk bij een vertrouwenspersoon terechtkunnen. Daarom zorgen we dat er in elke wijk en op alle scholen zichtbaar jongerenwerk aanwezig is. Op scholen waar de nood het hoogst is, zorgen we bovendien voor specialistische (ortho)pedagogische hulp.
- **Alles is erop gericht om te voorkomen dat kinderen uit huis worden geplaatst.** Een kind groeit het beste thuis op. We zetten maximaal in op preventie in de wijk. Als er toch meer hulp nodig is, werken we met vaste gezinscasewerkers (EVU-teams) die alle expertise rondom het gezin organiseren. Zo krijgt een gezin één vast gezicht en wordt het niet langer van het kastje naar de muur gestuurd
- **We versterken de inspraak en onafhankelijke ondersteuning voor jongeren en ouders.** De stem van degenen om wie het gaat, is cruciaal. We richten een vaste 'praattaafel' in voor inspraak en zorgen dat onafhankelijke cliëntondersteuning voor iedereen in de jeugdzorg beschikbaar is.
- **We schaffen de harde leeftijdsgrens van 18 jaar af voor kwetsbare jongeren.** Een jongere is niet op zijn achttiende verjaardag ineens zelfredzaam. Om te voorkomen dat kwetsbare jongeren dakloos worden, pleiten we voor een 'zachte landing' door de begeleiding waar nodig te verlengen tot 21 of zelfs 23 jaar.
- **We garanderen toegang tot onafhankelijke juridische hulp voor ouders.** De samenwerking tussen jeugdzorgorganisaties en kinderrechters kan voor ouders soms voelen als een gesloten front. Wanneer ouders dit ervaren, zorgt de gemeente voor een actieve doorverwijzing naar het Juridisch Loket of andere onafhankelijke juridische adviseurs. We zorgen voor goed toezicht op de kwaliteit van de jeugdhulp die we financieren. We onderzoeken actief de certificering van de jeugdhulp professionals en zijn alert op mogelijke diplomafraude.

Innovatie in de zorg

De vraag naar zorg stijgt, terwijl er steeds minder mensen zijn om die zorg te bieden. Innovatie is daarom geen luxe, maar pure noodzaak om de zorg in de toekomst goed, betaalbaar en toegankelijk te houden. Tegelijkertijd is innovatie geen doel op zich. We omarmen het alleen als het bijdraagt aan betere zorg voor jou en de zorgprofessional. Daarbij is innovatie meer dan alleen apps en robots. Als we de zorg beter kunnen organiseren zodat een verpleegkundige minder tijd kwijt is aan administratie, heeft dat vaak onze voorkeur boven een technologische oplossing die dat werk overneemt.

- **We stimuleren slimme digitale zorg, met de garantie dat niemand wordt buitengesloten.** We helpen partners in de stad met het implementeren van innovaties wanneer de wens er is. Voorwaarde is dat deze oplossingen voor iedereen toegankelijk zijn. We eisen dat de 'Checklist 4x toegang' van Pharos wordt doorlopen en dat minder digitaal vaardige Utrechters altijd worden betrokken bij de ontwikkeling, zodat we de digitale kloof verkleinen in plaats van vergroten.
- **We ontwikkelen één overzichtelijk digitaal platform dat je de weg wijst in de Utrechtse zorg.** Het landschap van zorg- en welzijnsorganisaties is nu te versnipperd. We willen één digitaal startpunt waar je eenvoudig de juiste, beschikbare hulp in de stad kunt vinden, eventueel op basis van je voorkeuren, locatie of zorgverzekering.
- **We richten een stedelijke zorg innovatiehub op om samen te werken aan slimme oplossingen.** Naar succesvol Europees voorbeeld creëren we een plek waar zorgaanbieders, start-ups, studenten, onderzoekers en de gemeente samenwerken. Cruciaal is dat zorggebruikers en -professionals vanaf het begin meebepalen aan welke innovaties behoefte is, zodat nieuwe toepassingen ook echt aansluiten bij de praktijk.

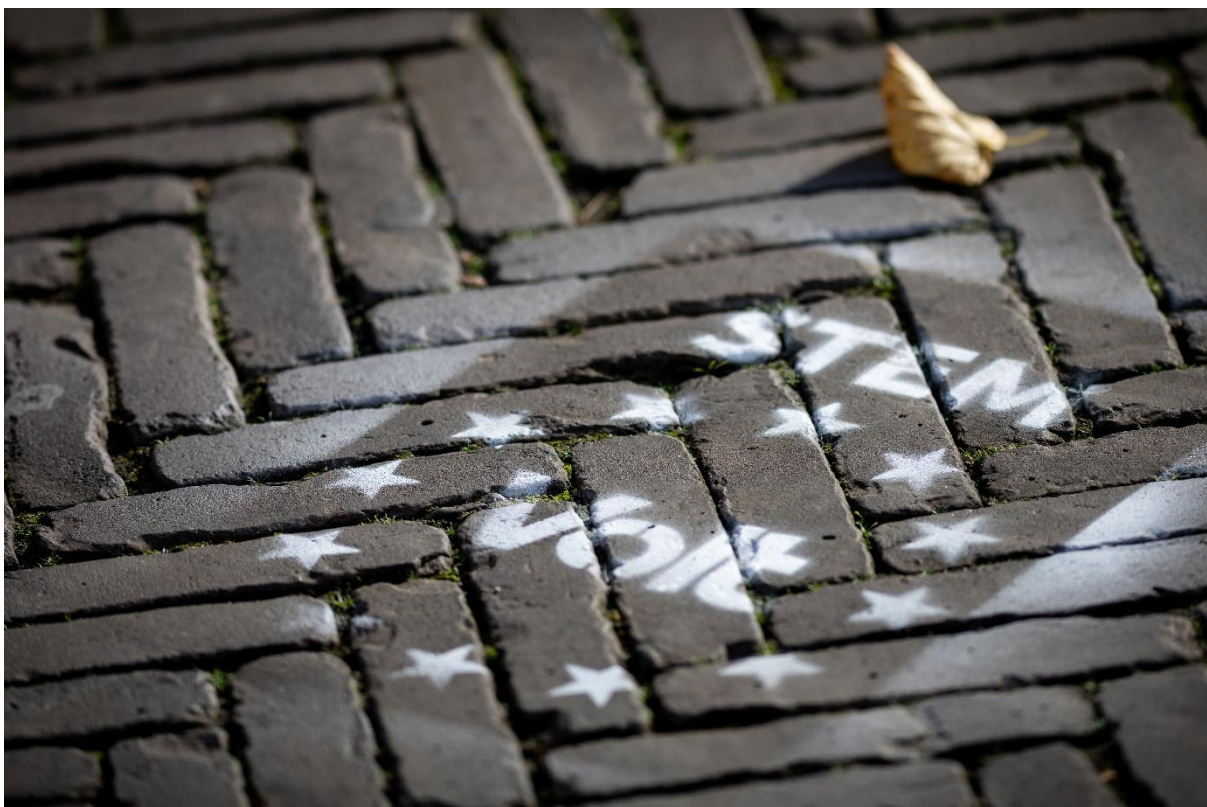
ONDERWIJS

Goed onderwijs is de meest waardevolle investering die we kunnen doen. Het is de sleutel tot een gelijke start, de motor van persoonlijke ontwikkeling en de basis voor een sterke, verbonden samenleving. Onze visie is gebaseerd op vertrouwen: vertrouwen in de professionaliteit van de leraar, in de nieuwsgierigheid van het kind en in de ambitie van elke student.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor huisvesting, leerplicht, vroeg- en voorschoolse educatie, leerlingenvervoer en onderwijs voor nieuwkomers. Daarnaast kunnen we proberen een cultuur te creëren, waarin naar school gaan door iedereen positief wordt gewaardeerd.

In een steeds complexere wereld is het onze plicht om te zorgen voor een stevig fundament. We bereiden kinderen en jongeren voor om kritische, sociale en veerkrachtige burgers te worden. Dat begint met een uitstekende basis in taal, rekenen en digitale vaardigheden, maar het gaat verder dan dat. Het gaat om het creëren van een omgeving waarin je mag ontdekken wie je bent, waarin je talenten worden gezien en waarin de route die je kiest – of dat nu via het mbo, hbo of de universiteit is – evenveel wordt gewaardeerd.

Daarom investeren we in de mensen die het verschil maken: onze docenten. We zorgen voor een goede en veilige start voor de allerkleinsten in de kinderopvang. We bouwen aan een basisschool en middelbare school waar elk talent telt. We strijden voor de vanzelfsprekende gelijkwaardigheid van het mbo. En we zorgen dat Utrecht de stad is waar studenten zich thuis voelen en kunnen bloeien. Zo bouwen we aan een stad waar je achtergrond niet je toekomst bepaalt, maar waar onderwijs voor iedereen de deuren opent.

Een goede start voor ieder kind

Goede kinderopvang is geen luxe of 'oppas', maar een cruciale investering in de toekomst van een kind én in de economische zelfstandigheid van ouders. Wij willen daarom brede en laagdrempelige toegang tot de kinderopvang en voorschool. Zo krijgt elk kind, ongeacht de achtergrond, de kans op een gelijke start en kan elke ouder volwaardig meedoen.

- **We streven ernaar dat elk kind vanaf twee jaar naar de voorschool kan.** Onze ambitie is dat ieder kind vanaf twee jaar minimaal drie dagen per week een plek heeft op de voorschool, het liefst op dezelfde locatie als de toekomstige basisschool. Zolang er schaarste is, krijgen kinderen met een voorschool-indicatie voorrang.
- **Het gesprek over een voorschool-indicatie wordt een moment van brede ondersteuning.** Als ouders op het consultatiebureau in gesprek gaan over een plek op de voorschool, kijken we direct verder. We gebruiken dat contactmoment om proactief te vragen of we als gemeente ook op andere vlakken kunnen helpen, bijvoorbeeld met taallessen of financiële ondersteuning via De Geldzaak.
- **De gemeente neemt de regie om te zorgen voor voldoende kinderopvangplekken.** We zetten ons maximaal in om te garanderen dat elk jong kind een plek kan krijgen. We zorgen voor voldoende beschikbare ruimte, bij voorkeur in of vlakbij schoolgebouwen. Richting de kinderopvangsector maken we duidelijk dat eerlijke en transparante wachtlijsten de norm zijn.

Solide basis voor de toekomst

Goed onderwijs begint met een solide basis en de overtuiging dat elk talent telt. Wij investeren daarom in veilige en gezonde schoolgebouwen. We stappen af van het denken in 'hoger' en 'lager' onderwijs en bouwen aan een systeem waarin leerlingen langer samen optrekken en op hun eigen manier kunnen uitblinken. Onze aandacht gaat daarbij niet alleen uit naar scholen in achterstandswijken, maar juist ook naar de scholen met een gemengde groep leerlingen. Zo zorgen we dat elke school de middelen heeft om elk kind de aandacht te geven die het verdient.

- **We geven extra ondersteuning aan scholen met een gemengde leerlingenpopulatie.** Scholen met een grote achterstand krijgen vaak al veel hulp. Juist de 'midden-scholen' vallen nu vaak tussen wal en schip. Wij zorgen dat zij de ondersteuning krijgen die nodig is om goed om te gaan met de diversiteit in de klas.
- **We zorgen voor gezonde, toegankelijke en duurzame schoolgebouwen in elke wijk.** We investeren in nieuwbouw en renovatie met een specifieke focus op de spreiding van onderwijstypes. Zo zorgen we dat je vanuit Leidsche Rijn minder ver hoeft te reizen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) en vanuit Overvecht voor havo of vwo.
- **We staan voor sterk openbaar onderwijs en een veilige, inclusieve cultuur op elke school.** De gemeente heeft de plicht te zorgen voor voldoende openbaar onderwijs; dé plek waar kinderen met verschillende achtergronden elkaar vanzelfsprekend ontmoeten. Daarnaast stimuleren we op alle Utrechtse scholen een cultuur waarin verschillen normaal zijn en iedere leerling zich veilig en geaccepteerd voelt. Scholen zijn plekken voor ontmoeting, voor zowel kinderen als ouders.
- **De vrijwillige ouderbijdrage komt direct ten goede aan de eigen school.** Volt is geen voorstander van het plan om deze bijdragen in een centraal fonds te storten. De directe koppeling versterkt de betrokkenheid van ouders. De gemeente ziet erop toe dat de bijdrage voor iedereen en altijd écht vrijwillig blijft.
- **Taal, rekenen en digitale geletterdheid vormen het fundament.** Een goede start in deze kernvaardigheden is de beste garantie voor een succesvolle toekomst. Digitale hulpmiddelen zijn daarbij ondersteunend, maar de persoonlijke band tussen leraar en leerling staat voor ons altijd voorop.
- **We stoppen met het denigrerende onderscheid tussen 'hoger' en 'lager' onderwijs.** Er bestaat geen 'opstroom' of 'afstroom'; er zijn verschillende routes om je talenten te ontwikkelen. We gebruiken geen taal meer die de ene route als beter bestempelt dan de andere.
- **We steunen initiatieven voor gratis en gezonde schoollunches.** Leren op een lege maag kan niet. Een gezonde lunch op school draagt bij aan betere schoolprestaties en leert kinderen hoe lekker en belangrijk goede voeding is.

- **We stimuleren techniekonderwijs op de basisschool.** We zorgen voor meer mogelijkheden voor scholen om kinderen al op jonge leeftijd op een leuke manier in aanraking te laten komen met techniek, bijvoorbeeld via gastlessen of technische schooluitjes.

Goed voor onze docenten, goed voor onze kinderen

Het lerarentekort leidt elke dag tot gemiste kansen in de klas en gestreste teams op onze scholen. Goed onderwijs valt of staat met de mensen die het geven. Daarom zetten we het succesvolle programma 'Utrecht Leert' niet alleen door, maar versterken we het ook. We koesteren onze docenten, nemen hen serieus en investeren in een werkklimaat waarin zij met plezier hun cruciale werk kunnen doen.

- **We dichtten het 'lerarenlek' door te investeren in het behoud van onze docenten.** De focus ligt niet alleen op het werven van nieuwe aanwas, maar vooral op het behoud van de professionals die we hebben. Te veel goede leraren verlaten het vak. We zetten daarom vol in op het aanpakken van de redenen waarom zij stoppen, zoals werkdruk en gebrek aan autonomie.
- **We blijven docenten voorrang geven bij het vinden van een betaalbare woning.** Het lerarentekort kunnen we niet oplossen als een leraar geen huis kan vinden in de stad waar hij of zij lesgeeft. We zetten de regeling voort die docenten voorrang geeft op specifieke sociale huur- en middenhuurwoningen.
- **Beleid voor docenten maken we met docenten.** Niemand weet beter waar de knelpunten zitten dan de mensen voor de klas. We betrekken hen daarom actief en structureel bij het ontwikkelen van oplossingen voor de hoge werkdruk en andere problemen in het onderwijs.
- **We investeren in goed schoolleiderschap, omdat een goede leider docenten laat bloeien.** Daarom komt er binnen het programma 'Utrecht Leert' meer aandacht voor de cruciale rol van de schoolleider. We investeren in hun opleiding en ondersteuning om een positieve en veilige werkomgeving op elke school te garanderen.

Gelijkwaardigheid en trots voor het mbo

Gelijkwaardigheid voor mbo-studenten is geen gunst, maar een recht en een absolute noodzaak voor onze stad. Wij zijn er trots op dat Utrecht hierin al stappen zet en bouwt daarop voort. Mbo'ers zijn volwaardige studenten. Je achternaam mag nooit bepalen hoe makkelijk je een stageplek vindt. En de cruciale bijdrage die mbo'ers leveren aan de stad, verdient onze actieve waardering.

- **Mbo-studenten zijn studenten, punt.** We zetten ons onverminderd in om alle drempels voor mbo-studenten weg te nemen bij studentenverenigingen, introductieweken en in de horeca. Dat een cultuurverandering tijd kost en de instroom in het begin misschien beperkt is, is voor ons geen reden om op te geven.
- **We waarderen de eigen, unieke cultuur van het mbo.** Echte gelijkwaardigheid betekent niet dat mbo-studenten alleen maar moeten aanhaken bij de tradities van het hbo en wo. We ondersteunen en waarderen juist ook de eigen cultuur, evenementen en activiteiten die passen bij het mbo.
- **We bestrijden stagediscriminatie.** We steunen mbo-instellingen en de SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) in hun aanpak van discriminerende stagebedrijven. We stimuleren scholen om meldingen serieus op te pakken en de SBB om de erkenning van bedrijven die discrimineren, in te trekken. We bouwen verder aan het netwerk Utrecht Divers & Inclusief, waar we een brede coalitie van werkgevers samenbrengen die stagediscriminatie willen stoppen.
- **Iedere student heeft recht op een stage met een eerlijke vergoeding.** Als gemeente geven wij hierin zelf het goede voorbeeld door al onze stagiairs een eerlijke vergoeding te betalen.

Een stad van en voor studenten

Utrecht is in hart en nieren een studentenstad. Veel van ons zijn hier ooit als student komen wonen en nooit meer weggegaan. Studenten leveren een onmisbare bijdrage aan de levendige, jonge en creatieve cultuur van onze stad. Daarom nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid: we zorgen voor voldoende betaalbare woningen en rustige studieplekken, en we zetten ons in voor een Science Park waar het niet alleen goed studeren is, maar ook prettig leven.

- **We bouwen de woningen waar studenten echt op zitten te wachten: kamers.** De meeste studenten wonen het liefst samen met anderen. Dat is gezelliger en goedkoper. Daarom zetten we bij de bouw van studentenwoningen primair in op kamers in gedeelde huizen, en in mindere mate op zelfstandige studio's.
- **We beschermen het recht om zelf je huisgenoten te kiezen.** Wat ons betreft is hospiteren een waardevolle traditie. Het recht om zelf te bepalen wie je in je huis laat wonen, is belangrijk. Experimenten die dit recht beperken, steunen wij niet.
- **We zorgen voor voldoende gratis en rustige studieplekken in de hele stad.** Niet iedereen kan thuis in alle rust studeren. De gemeente garandeert daarom voldoende vrij toegankelijke studieplekken, bijvoorbeeld in de verschillende vestigingen van de bibliotheek en in buurthuizen.
- **We transformeren het Science Park van een werklocatie naar een levendige campus.** Samen met de universiteit en hogeschool pakken we door. We zorgen voor meer groen, meer ontmoetingsplekken op de begane grond en we maken het makkelijker om een studentenkroeg of andere voorziening te openen.
- **We zetten in op een snelle, betere supermarkt op het Science Park én een definitieve oplossing ernaast.** Studenten op het Science Park moeten gewoon dichtbij hun boodschappen kunnen doen. Daarom blijven we de druk opvoeren voor een volwaardige supermarkt op de campus zelf. Tegelijkertijd kiezen we voor een realistische oplossing voor de lange termijn: we maken vaart met de komst van een nieuwe supermarkt in het nabijgelegen Archimedeskwartier. Ook al duurt dit waarschijnlijk tot na 2030, het is een plan waar wij als gemeente zelf achter het stuur zitten. Vanzelfsprekend knappen we de fietsroute ernaartoe op, zodat deze dag en nacht veilig en comfortabel is.

BESTUUR

Heb je ooit het gevoel gehad dat het stadsbestuur een wereld op zich is? Met een eigen taal, eigen regels, en ver weg van jouw straat en jouw leven. Dat gevoel is geen toeval. Het is het resultaat van een kloof die is gegroeid tussen Utrechters en ons bestuur. Een kloof van onbegrip, van plannen die over je heen worden uitgerold, en van het gevoel dat je niet écht wordt gehoord.

Wij geloven dat het tijd is om die kloof te dichten. Niet met nog meer rapporten, maar met een fundamenteel andere houding. Een bestuur is er niet om de stad te 'runnen', maar om de stad te dienen. Een partner die naast je staat, niet tegenover je. Die durft te zeggen: 'dit weten we nog niet', of 'hier hebben we een fout gemaakt'. Een overheid die je kunt vertrouwen, omdat ze voorspelbaar, eerlijk en bovenal menselijk is.

Een open en betrouwbaar bestuur is voor ons geen doel op zich. Het is de enige manier om het vertrouwen te herstellen en samen te werken aan de toekomst van onze stad.

Want de stad, die is niet van de gemeente. De stad is van ons allemaal.

Samen stad maken, maar dan echt

Meepraten over je eigen straat of wijk is een democratisch recht. Toch voelt participatie voor veel Utrechters als een schijnvertoning, zoals we zagen bij de Weerdsingel en de Omgevingsvisie Overvecht. Bewoners investeren hun tijd en energie, om er vervolgens achter te komen dat de belangrijkste beslissingen zonder hen worden genomen. Dat is frustrerend en ondermijnt het vertrouwen. Wij kiezen voor een einde aan participatie voor de Bühne. Onze aanpak is gebaseerd op radicale eerlijkheid: we maken vooraf glasheldere afspraken over waar je invloed op hebt en leggen die invloed ook vast.

- **We maken vooraf harde afspraken over de invloed van bewoners.** Geen vage beloftes meer. Bij nieuwe projecten reserveren we een vast deel van de ruimte, het budget of het programma expliciet voor de wensen van de buurt. Over dat deel krijgen bewoners het laatste woord.
- **We organiseren elke twee jaar een burgerberaad.** Een gelote groep Utrechters die de gemeente adviseert over grote thema's is een bewezen succes. Om te zorgen dat dit een vast onderdeel wordt van onze democratie, en niet afhankelijk is van de politieke wil van het moment, leggen we het burgerberaad vast in een gemeentelijke verordening.
- **Elke buurt krijgt een eigen buurtbudget om zelf over te beslissen.** We breiden het Initiatievenfonds uit tot een volwaardig buurtbudget van circa €35.000 per buurt. Hiermee kunnen bewoners zelf, zonder tussenkomst van de gemeente, beslissen welke projecten ze willen realiseren om hun eigen leefomgeving te verbeteren.
- **We evalueren en verbeteren het bestaande beleid 'Samen Stad Maken'.** De goede intenties van dit beleid moeten zich in de praktijk bewijzen. Een belangrijk ijkpunt voor ons is of ambtenaren daadwerkelijk vaker en beter de wijken in gaan om samen met bewoners en ondernemers tot oplossingen te komen.
- **De Omgevingsvisie Overvecht maken we opnieuw.** Dit is namelijk een voorbeeld van hoe participatie echt mis kan gaan. Bewoners, bedrijven, en zelfs woningbouwcorporaties zijn het oneens met wat er in de visie staat. Plannen hebben geen draagvlak of zijn zelfs bijna onmogelijk. We beginnen opnieuw, en dan echt samen met de wijk.

Digitale Zaken serieus aanpakken

Digitalisering is niet zomaar een technische upgrade: het verandert fundamenteel hoe de stad werkt en hoe de gemeente met jou omgaat. Volt is een Wij omarmen de kansen die dit biedt, maar zijn tegelijkertijd waakzaam. We gaan niet klakkeloos mee in elke trend, maar maken bewuste keuzes. Voor ons is technologie een middel om de stad beter, transparanter en veiliger te maken, waarbij de belangen van de Utrechter altijd voorop staan.

- **We stellen een Wethouder Digitale Zaken aan die de regie neemt.** Digitale vernieuwing is te belangrijk om er 'bij' te doen. Een aparte wethouder zorgt voor een heldere strategie, beschermt onze stad tegen cyberaanvallen en zorgt dat we de digitale ontwikkelingen inzetten in het belang van onze inwoners.
- **Jouw gegevens horen niet thuis bij Amerikaanse techbedrijven.** We zetten ons, samen met andere Europese steden, in voor de ontwikkeling van een veilige, Europese clouddienst. Zodra die beschikbaar is, stappen we over. Zo beschermen we de privacy van Utrechters en vergroten we onze digitale soevereiniteit. We kijken daarvoor naar Luxemburg, dat hierin voorop loopt.
- **We kiezen voor transparantie met open source software en open data.** Software die door de gemeente wordt ontwikkeld, moet voor iedereen inzichtelijk zijn. Gemeentelijke data maken we, waar dat veilig en verantwoord kan, openbaar beschikbaar. Dit vergroot de controle en stimuleert innovatie.
- **We maken slim en verantwoord gebruik van Artificiële Intelligentie (AI).** We investeren in de mogelijkheden van AI om onze dienstverlening te verbeteren. Tegelijkertijd zorgen we dat alle ambtenaren die met AI werken, getraind zijn in de ethische en maatschappelijke kanten ervan, zodat de inzet altijd eerlijk en transparant is.
- **We versterken het algoritmeregister voor maximale transparantie.** Als de gemeente een algoritme gebruikt om een beslissing te nemen die jou raakt, moet je precies kunnen zien hoe dat werkt. We zorgen dat het register wordt aangevuld met heldere, technische informatie over de werking van elk algoritme.
- **De bibliotheek zorgt dat iedereen meekomt.** In de bieb worden veel cursussen gegeven en hulp geboden aan Utrechters die digitale technologie nog lastig vinden. Dat is erg belangrijk, en we zorgen ervoor dat dit een belangrijk onderdeel blijft van de taak van de bieb.
- **We werken samen met andere gemeenten.** Apps of code zijn vaak in meerdere gemeenten te gebruiken en we hoeven niet allemaal het wiel uit te vinden. Zo maken we het ook makkelijker om open source oplossingen te ontwikkelen en te gebruiken.

Een open en effectief bestuur

Het Stads Kantoor mag geen ivoren toren zijn. De pijnlijke ervaringen van de standplaatshouders en de ondernemers aan de Amsterdamsestraatweg laten zien hoe het mis kan gaan. Wij willen een gemeente die vaker het kantoor uitkomt en naast de Utrechters staat. Een organisatie die begrijpelijke taal spreekt, transparant is over haar keuzes en die elke beslissing neemt met het oog op de toekomst.

- **We introduceren de generatietoets voor alle belangrijke beslissingen.** We hebben de stad te leen van de volgende generaties. Daarom stellen we bij elk groot voorstel de vraag: wat betekent dit voor de Utrechters van de toekomst? Zo borgen we dat onze keuzes de kansen van onze kinderen niet verkleinen.
- **De verplichte uitvoeringstoets wordt scherp in de gaten gehouden.** Dankzij Volt moet de gemeente bij elk plan checken of het in de praktijk wel haalbaar is. We monitoren scherp of dit het gewenste effect heeft en scherpen de toets aan waar nodig.
- **We spreken en schrijven duidelijke taal die iedereen begrijpt.** In brieven en op de website van de gemeente gebruiken we heldere, eenvoudige taal. Met een simpele QR-code in een brief zorgen we bovendien dat de inhoud makkelijk te vertalen is voor Utrechters die geen Nederlands spreken.
- **We maken het bestuur volledig transparant.** De agenda's van de burgemeester, wethouders en topambtenaren worden grotendeels openbaar gemaakt. Daarnaast blijven we ons inzetten voor een lokaal lobbyregister om precies te kunnen zien wie er invloed uitoefent op het beleid.
- **We pakken het hoge ziekteverzuim onder ambtenaren aan.** We steunen het huidige beleid van de gemeente om in te zetten op preventie en te werken met specifieke inzetspecialisten. We willen binnen twee jaar concrete resultaten van dit beleid zien, zodat het verzuimpercentage onder het landelijk gemiddelde van 5,6% komt.
- **We investeren in de kennis en duurzame inzetbaarheid van ambtenaren.** Toekomstige vaardigheden en ambities van ambtenaren worden gematcht met de behoefte van de stad. Hiermee behouden we kennis en kunde voor de stad, en zorgen we dat we minder afhankelijk zijn van externe inhuur.
- **We bouwen aan één gemeente, geen verzameling van losse eilandjes.** Daarom kiezen we voor een krachtige, centrale leiding die knopen kan doorhakken voor het hele Stads Kantoor. Grip op de financiën is daarbij cruciaal. Door centraal te sturen op het geld, zorgen we dat alle afdelingen samenwerken aan dezelfde doelen. Dat is efficiënter en duidelijker voor iedereen.

Veiligheid door verbinding en preventie

Een veilig Utrecht is voor ons een stad waar iedereen zich vrij en zeker voelt, op straat en achter de voordeur. Veiligheid is meer dan alleen handhaving en straf; het begint bij preventie, zorg en verbinding. Wij kiezen voor een slimme balans: duidelijke grenzen stellen waar het nodig is, en tegelijkertijd perspectief bieden aan wie dat nodig heeft. Zo bouwen we aan een stad die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt.

- **Investeren in preventie is investeren in de toekomst.** Voordat we met handhavers ingrijpen, zetten we alles op alles om overlast te voorkomen. Investeren in jongerenwerk, sportclubs en buurtcentra is voor ons geen kostenpost, maar de meest effectieve manier om de stad op lange termijn veiliger te maken. We investeren daarom ook in samenwerking met informele partners. Hierop bezuinigen is onbespreekbaar.
- **Mensen in een psychische crisis hebben zorg nodig, geen handboeien.** We pleiten voor de komst van een 'psycholance': een speciale, prikkelarme ambulance met een zorgteam. Zo zorgen we dat mensen die verward of overspannen zijn de juiste hulp krijgen en we voorkomen onnodige escalatie.
- **We bereiden onze stad voor op de crises van morgen.** Of het nu gaat om een grootschalige stroomstoring, een cyberaanval of een andere calamiteit: we moeten voorbereid zijn. We zorgen voor concrete en actuele noodplannen en investeren in de weerbaarheid van Utrechters, zodat de stad blijft werken en je weet wat je moet doen als het ondenkbare gebeurt.
- **We staan pal voor het recht om te demonstreren.** Het demonstratierecht is een fundament van onze democratie. De inzet van de gemeente is er altijd op gericht om dit recht veilig te faciliteren, voor iedereen. We veroordelen geweld bij demonstraties, van wie het ook komt.
- **We gaan door met de succesvolle aanpak van straatintimidatie.** We blijven investeren in wat werkt om straatintimidatie en geweld tegen vrouwen tegen te gaan. Bij het ontwerp van de openbare ruimte is sociale veiligheid een vast onderdeel van de checklist.
- **Het vuurwerkverbod met oud en nieuw blijft van kracht.** De komende jaren onderzoeken we hoe we daar ook meer op kunnen gaan handhaven.
- **Het aantal camera's groeit mee met de stad.** We blijven wel, vanuit het belang van privacy, terughoudend met waar we ze precies ophangen. Per situatie beoordelen we of een camera meerwaarde heeft om overlast en criminaliteit tegen te gaan.
- **We hebben meer zichtbare en flexibele handhaving nodig op straat.** Boa's moeten kunnen worden ingezet waar en wanneer ze het hardst nodig zijn. We maken de budgetten flexibeler, zodat we sneller kunnen inspelen op overlast, bijvoorbeeld in het uitgaansleven of in specifieke wijken.

- **De digitale meldplicht voor mensen met een stadionverbod blijft van kracht.** Dit is een effectief middel om voetbalgerelateerd geweld buiten de stadions te voorkomen, en daar houden we aan vast.
- **We zijn terughoudend met de inzet van steeds verdergaande handhavingsbevoegdheden.** Landelijke wetgeving geeft burgemeesters steeds meer bijzondere bevoegdheden. In Utrecht kiezen we er bewust voor om hier terughoudend en zorgvuldig mee om te gaan.

Eerlijk en verantwoord met geld

Net als veel andere gemeenten staat Utrecht er financieel niet goed voor. We hebben extra taken gekregen van het Rijk, zoals jeugdzorg en asielopvang, maar Den Haag weigert daarvoor de rekening te betalen. Daarbovenop heeft het vorige stadsbestuur de financiële reserves van de stad bijna opgemaakt in de race voor supersnelle groei. Dit programma staat vol ambities, en we zijn eerlijk: die kunnen we niet allemaal tegelijk betalen. Maar dat is voor ons geen reden om de lat lager te leggen. Het betekent wél dat we keuzes moeten maken, uiterst zorgvuldig omgaan met elke euro belastinggeld en het geld netjes achterlaten voor het volgende bestuur.

- **We blijven in Den Haag vechten voor een eerlijk gemeentefonds.** De belangrijkste oorzaak van onze financiële problemen ligt bij het Rijk. We blijven ons, samen met andere gemeenten, verzetten tegen de kaalslag en eisen dat we het geld krijgen dat nodig is om onze wettelijke taken uit te voeren.
- **We besparen geld door te kiezen voor verstandige, in plaats van maximale groei.** De supersnelle groei van de stad was niet alleen slecht voor de kwaliteit van onze wijken, het was ook erg duur. Door het groeitempo te vertragen, hoeven we minder te investeren in dure nieuwe infrastructuur. Het geld dat we hiermee besparen, zetten we in voor de andere ambities in dit programma.
- **We besparen geld door te stoppen met prestigeprojecten.** Geld geven we uit aan dingen die echt wat doen voor de stad, niet voor projecten die vooral goed werken op papier. We denken daarbij bijvoorbeeld aan de asfaltering van de Weerdsingel, Natuurpark Zuilen, en de Antonius Matthaesuslaan in een fietsstraat veranderen.
- **Lokale belastingen verhogen is een laatste redmiddel.** Mocht het Rijk ons in de kou laten staan, dan staan we voor een moeilijke keuze. Om te voorkomen dat we moeten bezuinigen op essentiële voorzieningen, is het verhogen van de lokale belastingen een optie die we niet uitsluiten.
- **We verlagen de leges voor evenementenvergunning.** In het stuk over evenementen vertellen we in meer detail hoe we dat gaan doen.
- **De opbrengst van de hondenbelasting gaat naar hondenvoorzieningen.** We zorgen dat het geld dat hondenbezitters betalen, ook daadwerkelijk wordt gebruikt om hun leefomgeving te verbeteren, met de aanleg en het onderhoud van hondentoiletten en losloopgebieden.
- **We besparen door slimme inkoop.** De inkoopkracht van de gemeente en buurgemeenten worden gebundeld. Hierdoor kunnen we de onderhandelingspositie van de gemeente verbeteren en besparingen realiseren.

UTRECHT & EUROPA

Europa in Utrecht, Utrecht in Europa

Inwoners van Utrecht zijn tegelijk Utrechter, Nederlander, en Europeaan. Volt is een beweging van mensen die zich echt Europeaan voelen. We krijgen vaak de vraag: “Wat doet een Europese partij in de gemeenteraad?” Voor ons is Europese politiek gewoon heel logisch, ook in Utrecht.

Hoe we werken, bouwen, verwarmen, reizen, zorgen en leven: het is allemaal verbonden met Europese wetgeving, samenwerking en innovaties. Marktverkopers in Utrecht moeten zich houden aan Europese regels. De huizenprijzen van een Utrechts appartement hebben te maken met de rentestand van de Europese Centrale Bank. Data van Utrechters is het veiligst in een Europese cloudserver. Als je dingen wil verbeteren in Utrecht, dan is het dus heel handig om goed contact te hebben met collega’s in het Europese Parlement in Brussel. Volt heeft die connecties. Wij hebben twee Europarlementariërs uit Nederland, maar ook drie uit Duitsland. Omdat we met meer zijn, klinkt onze stem in Brussel luider.

Groeien door te delen: Utrecht & Bologna

Volt is een pan-Europese partij met volksvertegenwoordigers in tientallen steden door heel Europa. We zijn politiek actief in Bologna in Italië, Frankfurt in Duitsland en in Coimbra, Portugal. En in sommige opzichten lijkt Utrecht meer op bijvoorbeeld Bologna dan op Zeist. Bologna is ook een echte studentenstad, met ongeveer evenveel inwoners als Utrecht. Bologna én Utrecht hebben een historische binnenstad waar steeds meer toeristen op afkomen. En beide steden hebben grote ambities over duurzaamheid.

Als die onderwerpen op de agenda van de gemeenteraad van Utrecht staan, kunnen wij onze collega’s in Bologna gewoon bellen om te vragen hoe zij dat aanpakken. Dat is de unieke kracht van Volt. Terwijl andere partijen binnen Nederland naar oplossingen zoeken, kijken wij verder. Op onze Europese congressen ontmoeten we Volt-raadsleden uit heel Europa, en wisselen we met elkaar ideeën uit om onze steden nog mooier, slimmer en groener te maken.

Een voorbeeld is het Utrechtse Plan Einstein. Deze Utrechtse manier om asielzoekers op te vangen is een voorbeeld voor heel Europa. Dankzij een motie van Volt Utrecht worden in meerdere Europese steden ook Plan Einstein-centra opgezet. Zo zorgen we dat goede ideeën worden gedeeld en dat heel Europa profiteert.

Wethouder Europese Zaken

Volt pleit voor een wethouder met Europese Zaken in de portefeuille, die actief op zoek gaat naar samenwerkingen en subsidies. Bijvoorbeeld subsidies waarin geld beschikbaar is voor innovatieve verduurzamingsprojecten samen met het regionale bedrijfsleven, warmtenetwerken en watertransities. Maar ook om een gidsrol te vervullen voor een veilige Europese clouddienst waar gegevens van burgers veilig opgeslagen zijn.

Europese uitdagingen

Volt werkt in heel Europa aan dezelfde doelen. Dat noemen we de *5+1 challenges*. In heel Europa willen we de overheid slimmer en moderner maken, de economie innovatiever, de samenleving gelijkjer, de wereld groener, en willen we dat alle Europeanen meer te zeggen hebben over onze gedeelde toekomst. Wij geloven dat je die doelen het beste kan bereiken door samen te werken. Klimaatverandering is namelijk hetzelfde in Utrecht als in Frankfurt. Slimme digitale oplossingen kun je tegelijk in Utrecht en in Coimbra toepassen. Een burgerforum wordt in steden in heel Europa toegepast om onze democratie een boost te geven. Wij geloven dat als de uitdagingen groter zijn dan één land, dat je dan ook in heel Europa moet samenwerken aan de oplossing.

Volt is de stem van de toekomst

Het belang van de toekomst is diep verankerd in het DNA van Volt. Wij doen niet aan politiek van de korte termijn. Wij geloven dat als we samen onze schouders er onder zetten, dat een betere toekomst mogelijk is. Die toekomst is Europees. Wij zijn nu nog de eerste Europese partij, maar als het aan ons ligt komen er snel meer partijen die in heel de EU actief zijn. Want als we samenwerken, zijn we sterker en kunnen we meer.

